

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ORTAÖĞRETİM

PEYGAMBERİMİZİN HAYATI DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI

(9, 10, 11 VE 12. SINIFLAR)

TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ

2024

İÇİNDEKİLER

1. ORTAÖĞRETİM PEYGAMBERİMİZİN HAYATI DERSİ (9, 10, 11 VE 12. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI	4
1.1. ORTAÖĞRETİM PEYGAMBERİMİZİN HAYATI DERSİ (9, 10, 11 VE 12. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN FELSEFESİ VE ÖZEL AMAÇLARI	4
1.2. ORTAÖĞRETİM PEYGAMBERİMİZİN HAYATI DERSİ (9, 10, 11 VE 12. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR	5
1.3. ÜNİTELER, ÖĞRENME ÇIKTI SAYISI VE SÜRE TABLOSU	9
1.4. PEYGAMBERİMİZİN HAYATI DERSİ KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBATLARI	11
1.5. ORTAÖĞRETİM PEYGAMBERİMİZİN HAYATI DERSİ (9, 10, 11 VE 12. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	12
2. ORTAÖĞRETİM PEYGAMBERİMİZİN HAYATI DERSİ (9, 10, 11 VE 12. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI SINIF DÜZEYLERİNE AİT ÜNİTELER	14
9. SINIF	14
10. SINIF	29
11. SINIF	44
12. SINIF	60
EK-1	74

1. ORTAÖĞRETİM PEYGAMBERİMİZİN HAYATI DERSİ (9, 10, 11 VE 12. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI

1.1. ORTAÖĞRETİM PEYGAMBERİMİZİN HAYATI DERSİ (9, 10, 11 VE 12. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN FELSEFESİ VE ÖZEL AMAÇLARI

Ortaöğretim Peygamberimizin Hayatı Dersi (9, 10, 11 ve 12. Sınıf) Öğretim Programı'nda "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" kapsamında değişikliğe gidilmiş ve yeni öğretim programı beceri temelli anlayış doğrultusunda hazırlanmıştır. Programın çatısı oluşturulurken beceri setlerindeki alan becerileri, kavramsal beceriler, sosyal-duygusal öğrenme becerileri ve eğilimlerin yanı sıra okuryazarlık becerilerinden faydalanılmıştır. Programda belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşmak için gerekli beceri, değer, eğilim ve ölçme değerlendirme uygulamalarının birbirleriyle nasıl ilişkilendirileceği öğretme öğrenme yaşantıları ile somutlaştırılmıştır. Programda öğrencilerin Kur'an'da en güzel örnek olarak ifade edilen Hz. Peygamber'in gönderiliş amacını anlamaları, onun getirdiği ahlaki ve insani değerleri özümsemeleri, onunla ilgili doğru bilgi ve yorumlara ulaşmaları, onun mesajını ve davetini güncel sorunlara çözüm olarak sunmaları amaçlanmıştır. Ayrıca onun hayatının geçtiği çevreyi tanımaya ve anlamlandırmaya çalışmaları ve onu hayatlarının merkezine koyacak kadar yakından tanımaları hedeflenmiştir. Peygamberimizin Hayatı Dersi (9, 10, 11 ve 12. Sınıf) Öğretim Programı'nda Peygamberimiz hem tarihî kimliğiyle hem ortaya koyduğu değerler sistemiyle hem de bugüne ve geleceğe ışık tutan bir rehber oluşuyla ele alınmıştır. Bu sebeple öğretme öğrenme yaşantıları planlanırken günlük hayatla bağ kurulmasına özen gösterilmiştir.

Öğretim programı; Kur'an-ı Kerim, hadis, siyer ve tarih kaynakları esas alınarak ve disiplinler arası bir anlayış gözetilerek hazırlanmıştır. Peygamberimizin hayatı, tekrarlardan kaçınılarak belli temalar etrafında ve birbirini destekler nitelikte ele alınmıştır. Üniteler, belirli bir sistem ve süreç mantığını kazandıracak bir yaklaşımla kurgulanmış; ünite içerikleri tasarlanırken araştırma ve uygulama eksenli bir anlayış benimsenmiştir. Konular; Hz. Peygamber'in hayatındaki önemli şehirler, şahıslar, olaylar ve dönüm noktaları etrafında ele alınmış, ayrıca Hz. Peygamber'in hayatı ile gönül coğrafyamız arasında bağ kurulması amaçlanmıştır. Öğretim programı mekânsal, uzamsal ve tarihsel bir bakış açısı kazandırmak amacıyla hazırlanmıştır.

Öğretim programının hazırlık ve geliştirme süreçlerinde ihtiyaç analizi ve literatür taraması yapılmış, Peygamberimizin Hayatı Dersi Öğretim Programlarıyla ilgili akademik yayınlar incelenmiş, MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından hazırlanan "Öğretim Programlarının Değerlendirme Raporu", "21. Yüzyıl Becerileri ve Değerlere Yönelik Araştırma Raporu", "Öğretmenlerin Ders Kitabı Kullanımı ile İlgili Araştırma Raporu", "Ders Kitaplarında Okunabilirlik" ve "Ders Kitaplarını Değerlendirme Raporu (Öğretmen Görüşleri)" adlı yayınlar analiz edilmiştir. Sahadaki öğretmenlerden ve farklı sınıf seviyesindeki ortaöğretim öğrencilerinden uygulanmakta olan öğretim programları ve ders kitapları hakkında görüş alınmış, farklı ülkelere ait beceri temelli öğrenme yaklaşımlarının yansıtıldığı öğretim programları incelenerek bir yol haritası çıkarılmıştır. Bu süreçte bilimsel ve teknolojik gelişmeler dikkate alınmış, öğrenme yaşantılarının ve ölçme-değerlendirmenin şekillendirilmesinde çevrim içi ortam ve uygulamalardan yararlanılmıştır.

Öğretim programının temel amacı; öğrencilerin Hz. Peygamber'i merkeze alarak içinde yaşadıkları dünyayı anlamlandırmalarına yardımcı olacak bilgi, beceri ve değerlerle donatılmasını sağlamaktır. 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanan Peygamberimizin Hayatı Dersi Öğretim Programıyla öğrencilerin

- (1) Peygamberimizin hayatını kronolojik ve tematik bir yaklaşımla ele almaları,
- (2) Peygamberimizi tanımaları, sevmeleri ve hayatlarının her alanında rehber edinmeleri,
- (3) Peygamberimize duyulan sevginin kültürümüzdeki yansımalarını fark etmeleri,
- (4) Peygamberimizin beşerî ve nebevi yönünü ayırt etmeleri,
- (5) Peygamberimizin hayatında sahabenin yerini çözümlenmeleri,
- (6) Sahabenin tebliğ sürecindeki rolünü sentezlemeleri,
- (7) Peygamberimiz ve Müslümanlar için önem arz eden hadiseleri sebep ve sonuçlarıyla birlikte yapılandırmaları,
- (8) Hz. Peygamber Dönemi'nde gerçekleşen mühim olaylar arasındaki ilişkileri sorgulamaları,
- (9) Peygamberimizin ailesindeki ve yakın çevresindeki önemli şahsiyetleri tanımaları,

(10) İslam tarihindeki önemli şehirler üzerinden Peygamberimizin hayatını çözümlenmeleri amaçlanmaktadır.

1.2. ORTAÖĞRETİM PEYGAMBERİMİZİN HAYATI DERSİ (9, 10, 11 VE 12. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

- (1) *Peygamberimizin Hayatı Dersi (9, 10, 11 ve 12. Sınıf) Öğretim Programı*'nda eğitim ve öğretim süreçleri; Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ile hedeflenen öğrenci profiline uygun, millî ve manevî değerlerimizi tanıyan, geçmiş ve bugün arasında bağlantı kurarak geleceğe yön veren yetkin ve erdemli öğrencilerin yetiştirilmesine hizmet edecek şekilde planlanır ve yürütülür. Bu kapsamda sevgi, saygı, kardeşlik ve dostluk bağlarını güçlendiren; vatan, millet, bayrak, şehitlik, gazilik gibi millî birlik ve beraberliği pekiştiren değerlerin öğrencilerin zihninde güçlü bir şekilde yer etmesine özen gösterilir.
- (2) Peygamberimizin hayatı dersini seçmeli olarak alan öğrenciler -önceki sınıflarda bu dersi alıp almadıklarına bakılmaksızın- ilgili sınıfın öğretim programından ve ders kitabından sorumlu olur.
- (3) Öğretim programında "İçerik Çerçevesi" bölümünde konu başlıklarına yer verilmiştir. Konu alt başlıkları, "öğrenme çıktıları ve süreç bileşenleri" ve "öğretme öğrenme yaşantıları" esas alınarak yazarlar tarafından oluşturulabilir.
- (4) Öğretim programının içerik çerçevesi oluşturulurken olayların farklı bakış açılarıyla ele alınabilmesine imkân verilmiştir. Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin belirlenmesinde temel eğitimde kazandıkları bilgi, beceri ve değerler dikkate alınır.
- (5) Öğretme öğrenme uygulamalarında bazı bölümlerde "İstenir/istenebilir" şeklinde iki farklı kullanım görülebilir. Öğretmenler ve ders kitabı yazarları için içerik çerçevesine ve öğrenme çıktılarına işaret eden bölümlerde tercih söz konusu değilken öğretim yöntemleri veya ölçme değerlendirme süreçlerinde konunun ve sınıfın şartları göz önünde bulundularak tercihte bulunulabilir. Üniteler işlenirken konular mümkün olduğunca günlük hayatla ilişkilendirilir.
- (6) Ünite konuları ayet, hadis ve siyer ile ilgili temel kaynaklar esas alınarak işlenir.
- (7) Üniteler hazırlanırken ünite içerisinde geçen kısa ayet ve hadislerin Arapça metinleri verilebilir.
- (8) Ünite konuları işlenirken Peygamberimizin vasıflarını, güzel ahlakını, ona duyulan muhabbeti, hürmeti ve bağlılığı ifade eden edebî metinlerden (naat, şiir, kaside vb.) yararlanılır.
- (9) Ünite konuları işlenirken Peygamberimize duyulan sevgiyi ve ona bağlılıktaki samimiyeti yansıtan bir dil ve üslup kullanılır. Bu nedenle öğretme öğrenme yaşantılarında Peygamberimiz için kullanılan farklı sevgi ve hürmet ifadelerine yer verilir.
- (10) Öğrenme çıktılarıyla ilgili güncel konular; farklı tartışma teknikleri kullanılarak ve problem çözme, eleştirel düşünme, kanıt kullanma, karar verme ve araştırma becerileri ile ilişkilendirilerek öğrenme ortamına taşınır.
- (11) Ölçme ve değerlendirme yöntemleri öğrencilerin yeteneklerine, ihtiyaçlarına ve özel durumlarına göre çeşitlendirilir.
- (12) Bilgi ve becerilerin ölçülmesi ve değerlendirilmesinde ilgi çekici, günlük hayatla ilgili çevrede karşılaşılabilecek problemlere dair görevler verilir; öğrenciye yönelik yargısal nitelik taşımayan ve motive eden geri bildirimler sağlanır; dijital teknolojilerden ve oyunlardan yararlanılır.
- (13) Zenginleştirme ve/veya destekleme uygulamaları, ihtiyaç hâlinde sınıftaki farklı öğrencilerin gereksinimlerine cevap verebilecek şekilde planlanır. Zenginleştirme ve/veya destekleme bölümündeki içeriklere ders kitaplarında yer verilmez, bu bölüm ihtiyaç duyulması hâlinde e-içerik olarak verilebilir.
- (14) Türkçemizin doğru ve etkili kullanımına, öğrencilerin söz varlığının ve dil becerilerinin geliştirilmesine özen gösterilir.
- (15) Öğretim programında ve ders kitabında alana özgü kelime, kavram ve tamlamalar, Talim ve Terbiye Kurulu Mütalaası ile uygulamaya konulan "Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Kavramları Yazım Kılavuzu" nun Ek-1 örneğine göre yazılır. İlgili kılavuz ve ekinde bulunmayan alana özgü kelime, kavram ve tamlamaların yazımında ise kılavuzda belirtilen ilke ve esaslara uyulur.
- (16) Programda her bir ünite için kullanılacak süre ve ünitelerin işleniş sırası belirlenmiştir. Bununla birlikte zümre öğretmenlerince öğrenci seviyesi ve çevre şartlarına uygun planlama yapılabilir.

Programlar Arası Bileşenler

- Peygamberimizin hayati dersi eğitimini temelinde öğrencilere Hz. Muhammed'in (sav) hayatını, örnek davranışlarını, ahlaki değerlerini ve mesajlarını anlama ve yaşama imkânı sağlayacak bilgi, beceri ve değerleri kazandırma hedefi yatmaktadır. Bu ders, öğrencilerin dinî kimliklerini oluşturmalarına, İslam'ın evrensel ilkelerini benimsemelerine ve insanlık onuruna yakışır bir şekilde yaşamalarına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Bu amaçla *Peygamberimizin Hayati Dersi (9, 10, 11 ve 12. Sınıf) Öğretim Programı*nda yer alan "Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri", "Değerler", "Eğilimler" ve "Okuryazarlık Becerileri" bileşenleri bütünlük ve etkin bir şekilde kullanılmıştır. Öğretme öğrenme uygulamalarında bu unsurların öğretmenler tarafından nasıl kullanılacağına dair örneklerle yer verilmiştir.
- *Peygamberimizin Hayati Dersi (9, 10, 11 ve 12. Sınıf) Öğretim Programı*nın yapılandırılmasında bütüncül eğitim yaklaşımı önemli bir rol oynamıştır. Program, temel bileşenleri aracılığıyla öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal becerilerinin en üst düzeyde gelişimine vurgu yapmış; öğrencilerin tüm varlık unsurlarıyla maddi ve manevi açıdan bütüncül bir şekilde yetiştirilmesini hedeflemiştir. Bu sebeple programda öğrencilerin bilgi, beceri ve değer kazanmaları ile öğrenmeye ilişkin olumlu tutum geliştirmeleri teşvik edilmiştir.

İçerik Çerçevesi

- *Peygamberimizin Hayati Dersi (9, 10, 11 ve 12. Sınıf) Öğretim Programı*nın içerik çerçevesi bölümünde ünite kapsamında öğretilecek konuların ana başlıklarına yer verilmiştir. Programda içerik, öğrenme çıktılarından bağımsız birer bilgi yığını olarak değil öğrenmeyi gerçekleştirmek, öğrencilerin konuya ilişkin bilgi, beceri ve değer kazanmalarını sağlamak için sistemli bir şekilde kullanılması gereken araçlar ve süreçte yararlanılacak konular olarak ele alınmıştır. Ayrıca içerikte ele alınan konu başlıkları için program içerisinde öğrenme yaşantıları da önerilmiştir.
- *Peygamberimizin Hayati Dersi (9, 10, 11 ve 12. Sınıf) Öğretim Programı* her sınıf düzeyinde dörder üniteye sahiptir. Bu bağlamda 9. sınıf düzeyinde Mekke, Hz. Hatice, Hicret konuları etrafında Hz. Peygamber'in hayatı ele alınmış ve onun vefatına odaklanan bir üniteye yer verilmiştir. 10. sınıf düzeyinde Taif, Hz. Ebu Bekir, Bedir Savaşı konuları merkeze alınmış ayrıca ilk vahiy konusuna projeksiyon tutulmuştur. 11. sınıf düzeyinde Medine, Hz. Ali ve Mekke'nin Fethi konu edinilirken miraç konusuna odaklanan bir üniteye yer verilmiştir. 12. sınıf düzeyinde ise Kudüs, Hz. Aişe ve Veda Haccı konularına yer verilmiş, Hz. Peygamber'in hayatında dönüm noktalarından biri olan Uhud Savaşı için ayrı bir ünite hazırlanmıştır.
- *Peygamberimizin Hayati Dersi (9, 10, 11 ve 12. Sınıf) Öğretim Programı*nda ortaokul düzeyinde işlenen konuların birebir tekrar edilmesinden kaçınılmıştır. Ünite konuları kronoloji gözetilmeksizin belli bir şehir, şahıs ya da olay etrafında birbirini destekleyecek ve Peygamberimizin hayatının bir bütün olarak görülmesine imkân sağlayacak bir yapıda yerleştirilmiştir. Peygamberimizin hayati dersinin seçmeli bir ders olmasından hareketle birebir tekrarların olmaması için konular her sınıf düzeyinde farklı şehir, şahıs ve olaylar çerçevesinde ele alınmıştır. Programda yer alan son ünitelerde Hz. Peygamber'in hayatıyla ilgili önemli bir zaman dilimine odaklanılarak duyuşsal alanla ilgili çıktılara yer verilmiştir. Hz. Peygamber'in örnek ahlaki hakkında özel bir ünite planlanmamış, Peygamberimizin örnek ahlaki, rol modelliği, rehber olma vasfı ve üstün özellikleri ünite konuları arasında ele alınmıştır.
- *Peygamberimizin Hayati Dersi (9, 10, 11 ve 12. Sınıf) Öğretim Programı*nın içerik çerçevesi oluşturulurken alandaki geleneksel yaklaşımlar, öğrencilerin ihtiyaçları ve yeni gelişmeler temel alınmış, uygun olan yerlerde olayların farklı bakış açılarıyla ele alınabilmesine imkân verilmiştir. Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin belirlenmesinde temel eğitimde kazandıkları bilgi, beceri ve değerler dikkate alınmıştır.

Öğrenme Kanıtları

- *Peygamberimizin Hayati Dersi (9, 10, 11 ve 12. Sınıf) Öğretim Programı*nın ölçme ve değerlendirme uygulamaları bölümünde ölçme amacına ve öğrenme çıktısına yönelik öğrenme kanıtları bulunmaktadır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları, öğretme öğrenme sürecinin etkililiğinin anlaşılması için önemli bir rol oynamaktadır. Bu açıdan ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretme öğrenme sürecinde öğrenci gelişiminin takip edilmesi ve uygulanan öğretim yöntemlerinin etkililiğinin belirlenmesine rehberlik edecek şekilde tasarlanmıştır. Bireysel farklılıklar göz önünde bulundurulduğunda bütün öğrenciler için aynı derecede geçerli bir ölçme ve değerlendirme aracından

söz etmek mümkün değildir. Bu nedenle öğrenci performansının belirlenmesi için çeşitli ölçme araç ve yöntemlerinden elde edilen birden fazla kanıtı ihtiyaç duyulmaktadır.

- Programda öğrencilerin performanslarının dikkate alınıp değerlendirilebileceği, öğrenciyi öğrenmeye motive edecek, öğretme öğrenme kuram ve yaklaşımlarıyla uyumlu, zamana ve öğrenciye göre esneklik gösterebilen ölçme ve değerlendirme araçları kullanılmıştır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları yapılandırılırken bu uygulamaların programın tüm bileşenleriyle uyum sağlamasına dikkat edilmiştir.
- Programda verilen her öğrenme çıktısına ilişkin en az bir öğrenme kanıtının sunulmasına çalışılmıştır. Değerler, eğilimler, sosyal-duygusal öğrenme ve okuryazarlık becerileri öğretme öğrenme uygulamalarının bir parçası olduğu ve içeriğe dâhil edildiği için kanıtlar bölümünde bunlara ilişkin doğrudan ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerine yer verilmemiştir.
- Programda verilen ölçme ve değerlendirme araçları ve yöntemleri örnek niteliğindedir. Öğretmenler ve kitap yazarları ölçme amacına ve öğrenme çıktısına uygun olmak koşuluyla farklı ölçme ve değerlendirme araçları kullanabilirler.
- Programda ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarının çeşitliliğine önem verilmiş, buna yönelik önerilerde bulunulmuştur. Öte yandan öğretmenlerin öğrenme çıktıları, içerik ve öğretme öğrenme yaşantıları doğrultusunda kendi yaklaşımlarını belirlemelerine olanak sağlanmıştır. Bu doğrultuda öğretmenler; 3-2-1 kartları, 5N1K soruları, açık uçlu sorular, doğru-yanlış soruları, eşleştirme soruları, kısa cevaplı sorular, analitik ve bütüncül dereceli puanlama anahtarları, anlam çözümü tablolari, balık kılıcı diyagramları, bilgi kartları, çıkış kartları, evet-hayır kartları, kavram haritaları, kavram karikatürleri, kıyaslama tablolari, kontrol listesi, öğrenme günlükleri, gözlem formları, öz, akran ve grup değerlendirme formları, yapılandırılmış gridler, tanılayıcı dallanmış ağaçlar gibi ölçme araçlarından yararlanabilir.

Öğretme öğrenme Uygulamaları

- *Peygamberimizin Hayatı Dersi (9, 10, 11 ve 12. Sınıf) Öğretim Programı'nın* öğretme öğrenme uygulamaları bölümünde öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal becerilerinin en üst düzeyde gelişiminin sağlanması için yıl boyunca öğrenme çıktılarının gerçekleştirilmesiyle ilgili farklı öğrenme ortamları, öğretim yaklaşımları ve materyallerinin kullanımına yönelik örnek uygulamalar bulunmaktadır. Öğrenci merkezli etkinlikler aracılığıyla öğrencilerden ders kapsamında edindiği bilgi, beceri ve değerleri çoklu bakış açısıyla ele almaları beklenmektedir.
- Öğretme öğrenme uygulamalarında öğrencilerin hem bağımsız öğrenmelerine hem iş birliği içinde çalışmalarına imkân tanıyan öğretim stratejileri ve bu stratejiler kapsamında kullanılacak öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmalıdır. Bu bağlamda öğretim programının öğretme öğrenme yaşantıları bölümünde öğretmenlere ve ders kitabı yazarlarına örnek olması amacıyla çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerine de yer verilmiştir.
- Öğrenme ortamları ve öğretim yaklaşımlarıyla birlikte görsel, işitsel, görsel-işitsel ve teknoloji destekli araçlarla öğrencilerin, ilgili becerileri kazanmaları sağlanmalıdır. Öte yandan öğrenme çıktılarıyla ilgili güncel konular, farklı tartışma teknikleri kullanılarak problem çözme, eleştirel düşünme, kanıt kullanma, karar verme ve araştırma becerileri ile ilişkilendirilerek sınıfa taşınmalıdır.
- Öğretme öğrenme uygulamaları, öğrencilerin çevreleriyle daha fazla etkileşimde bulunarak zengin öğrenme yaşantıları edinmelerine olanak sağlayacak şekilde kurgulanmıştır. Bu süreçte okul içi öğrenme ortamlarının yanı sıra okul dışı öğrenme ortamlarından da yararlanılmalıdır. Uygun okul içi veya okul dışı öğrenme ortamlarının oluşturulmasında öğrenme çıktısının kapsamı, öğrenci özellikleri, okul imkânları, ekonomiklik gibi belirleyici unsurlar göz önünde bulundurulmalıdır. Dijital öğrenme ortamları ve uygulamaları ile ulusal ve uluslararası projelerden faydalanılmalıdır. Millî ve dinî günler, bayramlar ile belirli gün ve haftalar vesilesiyle öğrencilerin millî ve manevi bilinçleri geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
- Öğretme öğrenme uygulamalarında beceri öğretimine önem verilmiştir. İçerik öğretilirken kullanılacak öğretim kuram, model, strateji, yöntem, teknik ve materyaller ile ölçme-değerlendirme araç ve yöntemlerinin belirlenmesinde, öğrenme çıktıları doğrultusunda kullanılan alan, kavram, okuryazarlık ve sosyal-duygusal öğrenme becerileri dikkate alınmalıdır.

- Öğretme öğrenme uygulamalarında kavram öğretimine yönelik etkinlikler önemsenmiştir. Programda soyut içeriği somutlaştırmak, öğrenme ve hatırlamayı basitleştirmek, doğru anlama ve öğrenmeye yardımcı olmak gibi nedenlerle kavram öğretim materyallerinin kullanılması önerilmiştir.
- Öğretme öğrenme uygulamalarında değer öğretimine yönelik önerilerde bulunulmuştur. Öğretme öğrenme sürecinde öğrencilere verilmesi beklenen değerler, uygun yer ve zamanda bu değerlerin edinilmesini sağlayacak yaşantıların oluşturulması ve öğrencilerin bu yaşantılara aktif olarak katılmasıyla kazandırılmalıdır. Öğretmenler, öğrenme çıktılarıyla ilişkili olarak sunulan değerler dışında, okul çevresindeki toplumsal ve kültürel özellikler ile öğrenci özellikleri gibi değişkenleri göz önünde bulundurarak öğretim programı kapsamında sunulan diğer değerlerin kazandırılmasına da öncülük etmelidir. Programdaki değerlere uygun öğretme öğrenme uygulamaları oluşturmanın yanında öğrencilerde değerlerin içselleştirilmesine de dikkat edilmeli, değerler eğitiminde farklı yaklaşımlardan yararlanılmalıdır.
- Öğretme öğrenme uygulamalarında öğretmenler; gerektiğinde öğrencilere kaynaklık eden bir “uzman”, onların öğrenmelerini izlemeye ve yönlendirmeye yardımcı bir “rehber” olmalı; uygun öğrenme ortamlarını sağlamada etkin görev üstlenmelidir. Öğretmenler öğrenme çıktısına uygun köprü kurmalı; öğretim kuram, model, strateji, yöntem ve tekniğini belirlerken hem öğrencilerin bütüncül gelişimlerini hem de öğrenmelerin kalıcı ve etkili bir şekilde gerçekleşmesini sağlamak amacıyla öğretme öğrenme süreçlerini zenginleştirmelidir. Bu doğrultuda öğrenme çıktıları ve öğrenci özellikleri dikkate alınmak suretiyle görsel ve yazılı sanat ürünleri, teknolojik materyaller, edebî türler ve tamamlayıcı öğretim tekniklerinden yararlanılmalıdır.
- Öğretme öğrenme uygulamalarının gerçekleştirilmesinde alana dair ilk kaynakların kullanılması önemlidir. Öğrencilerin ele alınan olayları kendi bağlamları içerisinde kavrayabilmeleri için o dönemle ilgili ikincil ve üçüncül kaynaklardan yararlanılmasına özen gösterilmelidir. Ayet ve hadis metinleri ile meallerinin seçiminde Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından hazırlanan kaynaklar esas alınmalı, bunun yanı sıra literatürde kabul gören eserlere başvurulmalıdır. Bu kaynaklar kullanılırken telif hakları ve etik kuralları göz önünde bulundurulmalıdır. Özellikle dijital kaynakların kullanımı hususunda Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen kurallara uyulmalıdır.

Farklılaştırma

- *Peygamberimizin Hayatı Dersi (9, 10, 11 ve 12. Sınıf) Öğretim Programı'nın* farklılaştırma bölümü; her öğrencinin kendine özgü yetenek, ilgi ve öğrenme stillerini tanıyarak kapsayıcı bir eğitim ortamı oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır. Bu bölümde öğrencilerin bireysel farklılıkları ile esnek gruplandırma, sürekli değerlendirme ve uyarılma yaklaşımlarının ön plana çıkarılması hedeflenmektedir.
- Program, okul içi ve okul dışı uygulamalarda öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve davranışsal gelişimleri ile bireysel farklılıkları dikkate alınarak yapılandırılmıştır. Bu nedenle program uygulanırken özel gereksinimleri bulunan ve akranlarına göre farklı özellikleri olan öğrenciler için gereken esneklik gösterilmeli; öğrencilerin ilgi, istek ve ihtiyaçları doğrultusunda etkinlikler hazırlanmalı ve planlamalar yapılmalıdır.
- Farklılaştırma, zenginleştirme ve destekleme bölümlerinden oluşmaktadır. Zenginleştirme, akranlarına göre daha ileri düzeyde olan öğrencilerin potansiyellerini en üst düzeye çıkarabilmek için öğretmene yönelik önerilerin bulunduğu kısımdır. Destekleme ise öğretme öğrenme uygulamalarında zorluk yaşayan öğrencilere gerekli ek zaman ve desteğin verilebilmesi için öğretmene önerilerin sunulduğu bölümdür. Programda zenginleştirme kapsamında mevcut öğretme öğrenme uygulamaları üzerine “konu, öğretme öğrenme süreci ve ölçme ve değerlendirme” açısından daha üst düzey etkinlikleri gerektiren bir yapı kurgulanmıştır. Bu doğrultuda öğrenme hedefine uygun olarak öğrencilere daha derin ve detaylı bilgiye ulaşmalarını sağlayacak çalışmalar yaptırılmalıdır. Desteklemede ise mevcut öğretme öğrenme uygulamalarına göre sadeleştirilmiş bir içerik belirlenmiş, konulara yönelik ek kaynaklara ve açıklamalara yer verilmiştir. Bu doğrultuda öğrencilerin bireysel olarak yapabilecekleri basit düzeyde etkinliklerin yanında öğretmenleri ve akranlarıyla birlikte gerçekleştirebilecekleri orta düzeyde etkinlikler tasarlanmalıdır.

1.3. ÜNİTELER, ÖĞRENME ÇIKTI SAYISI VE SÜRE TABLOSU

9. SINIF PEYGAMBERİMİZİN HAYATI DERSİ

ÜNİTE	Öğrenme Çıktı Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA ÖNEMLİ BİR ŞEHİR: MEKKE	4	22	31
2. PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA ÖNEMLİ BİR ŞAHSİYET: HZ. HATİCE	2	16	22
3. PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA ÖNEMLİ BİR HADİSE: HİCRET	4	24	34
4. İSLAM TARİHİNDE BİR DÖNÜM NOKTASI: PEYGAMBERİMİZİN VEFATI	1	6	8
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*	-	4	5
	11	72	100

10. SINIF PEYGAMBERİMİZİN HAYATI DERSİ

ÜNİTE	Öğrenme Çıktı Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA ÖNEMLİ BİR ŞEHİR: TAİF	2	22	31
2. PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA ÖNEMLİ BİR ŞAHSİYET: HZ. EBU BEKİR	3	18	25
3. PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA ÖNEMLİ BİR HADİSE: BEDİR SAVAŞI	3	22	31
4. PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA BİR DÖNÜM NOKTASI: İLK VAHİY	1	6	8
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*	-	4	5
	9	72	100

* Zümre Öğretmenler Kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri; araştırma ve gözlem, sosyal etkinlikler, proje çalışmaları, yerel çalışmalar, okuma çalışmaları gibi çalışmalar için ayrılan süredir. Çalışmalar için ayrılan süre eğitim öğretim yılı içinde planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir.

11. SINIF PEYGAMBERİMİZİN HAYATI DERSİ

ÜNİTE	Öğrenme Çıktı Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA ÖNEMLİ BİR ŞEHİR: MEDİNE	4	22	31
2. PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA ÖNEMLİ BİR ŞAHSİYET: HZ. ALİ	2	18	25
3. PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA ÖNEMLİ BİR HADİSE: MEKKE'NİN FETHİ	3	22	31
4. PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA BİR DÖNÜM NOKTASI: MİRAÇ	1	6	8
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*	-	4	5
	10	72	100

12. SINIF PEYGAMBERİMİZİN HAYATI DERSİ

ÜNİTE	Öğrenme Çıktı Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA ÖNEMLİ BİR ŞEHİR: KUDÜS	3	22	31
2. PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA ÖNEMLİ BİR ŞAHSİYET: HZ. AİŞE	2	18	25
3. PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA ÖNEMLİ BİR HADİSE: VEDA HACCI	2	22	31
4. PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA BİR DÖNÜM NOKTASI: UHUD SAVAŞI	1	6	8
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*	-	4	5
	8	72	100

* Zümre Öğretmenler Kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri; araştırma ve gözlem, sosyal etkinlikler, proje çalışmaları, yerel çalışmalar, okuma çalışmaları gibi çalışmalar için ayrılan süredir. Çalışmalar için ayrılan süre eğitim öğretim yılı içinde planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir.

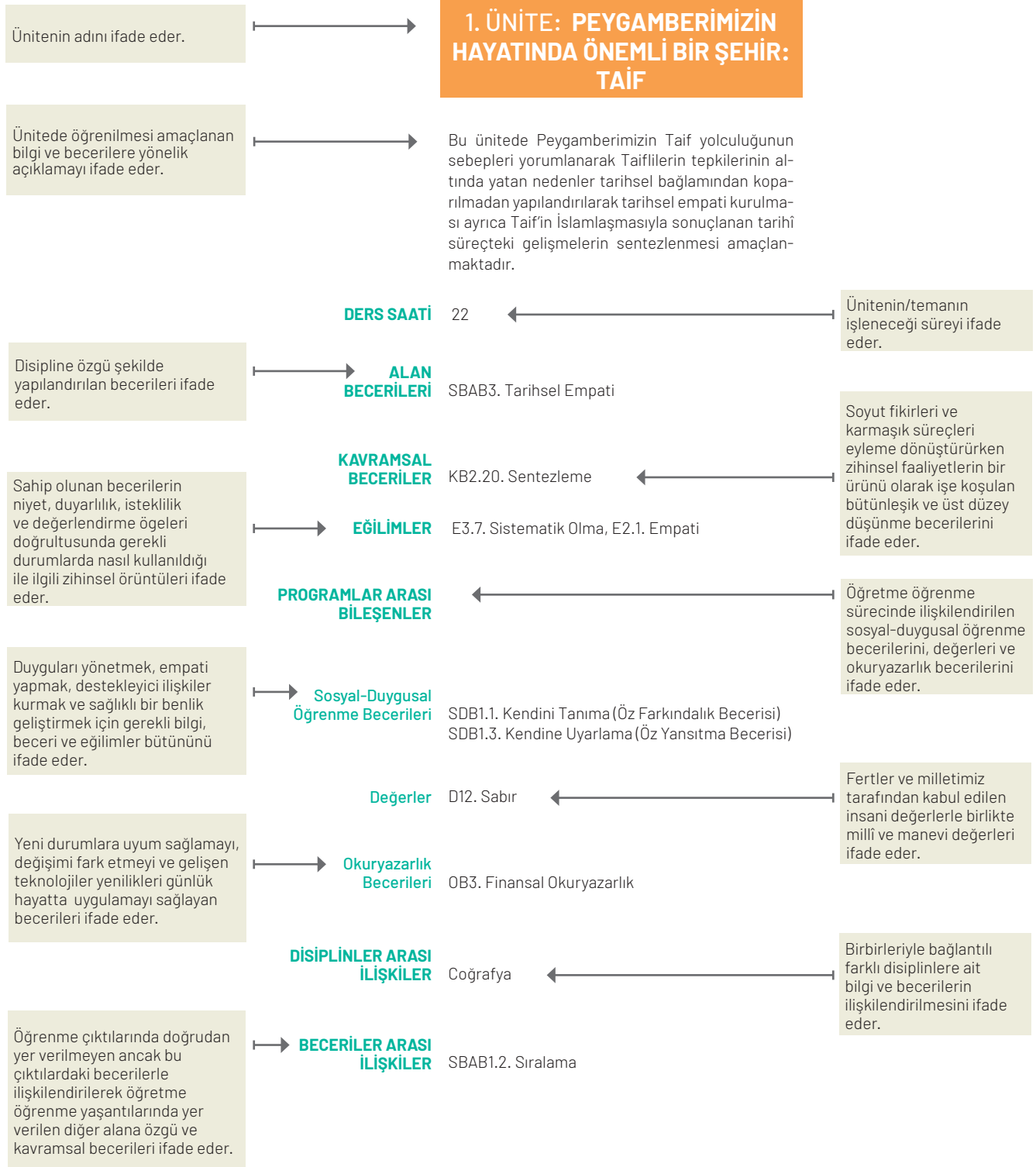
1.4. PEYGAMBERİMİZİN HAYATI DERSİ KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBATLARI

DERS KİTABI	FORMA SAYISI*	KİTAP EBATLARI
Peygamberimizin Hayatı Dersi 9. Sınıf	9-11	19,5 cm X 27,5 cm
Peygamberimizin Hayatı Dersi 10. Sınıf	9-11	19,5 cm X 27,5 cm
Peygamberimizin Hayatı Dersi 11. Sınıf	9-11	19,5 cm X 27,5 cm
Peygamberimizin Hayatı Dersi 12. Sınıf	9-11	19,5 cm X 27,5 cm

* Forma sayıları alt ve üst sınır olarak belirlenmiştir. Ders kitabı belirlenen sınırlar arasında hazırlanabilir.

1.5. ORTAÖĞRETİM PEYGAMBERİMİZİN HAYATI DERSİ (9, 10, 11 VE 12. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Peygamberimizin Hayatı (9, 10, 11 ve 12. Sınıf) Öğretim Programı'nda her sınıf düzeyinde dört ünite yer almaktadır. Ünitelerin yapısı ve bu yapıya ilişkin açıklamalar şematik olarak aşağıda sunulmuştur.

		Dersin kodu	Sınıf seviyesi	Ünite numarası	Öğrenme çıktısı numarası
Öğrenme yaşantıları sonunda öğrenciye kazandırılması hedeflenen bilgi, beceri ve becerilerin süreç bileşenlerini ifade eder.	ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ	PH.11.4.1. İsrâ ve miraç hadiselerine verilen tepkilerle ilgili eleştirel düşünebilme			Öğrenme çıktısıyla ilişkilendirilen beceriye ait süreç bileşenleri
		a) İsrâ ve miraç hadiselerine verilen tepkileri sorgular.			
		b) Sorguladığı İsrâ ve miraç hadiselerine verilen tepkilerle ilgili akıl yürütür.			
Disipline ait başlıca genelleme, ilke veya anahtar kavramları ifade eder.	İÇERİK ÇERÇEVESİ	İsrâ ve Miraç			Öğrenme sürecinde ele alınan bölüm/konu/alt konuya ilişkin sınırları ifade eder.
	Genellemeler	İsrâ ve miraç hadiseleri, Hz. Peygamber Dönemi'ndeki Müslümanlar için bir imtihan vesilesi olmuştur.			
Öğrenme çıktıları, eğilim, programlar arası bileşenler ve öğrenme kanıtları arasında kurulan ve anlamlı ilişkilere dayanan öğretme öğrenme sürecini ifade eder.	ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)	Öğrenme çıktıları, açık uçlu sorular ile öz ve grup değerlendirme formları kullanılarak değerlendirilebilir.			Öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi ile uygun ölçme ve değerlendirme araçlarını ifade eder.
	Öğretme öğrenme YAŞANTILARI				
	Temel Kabuller	Öğrencilerin ilk vahyin Alak suresinin ilk ayetleri olduğunu bildikleri kabul edilmektedir.			Önceki öğretme öğrenme süreçlerinden getirildiği kabul edilen bilgi ve becerileri ifade eder.
Yeni bilgi ve becerilerin öğrenilmesi için sahip olunması gereken ön bilgi ve becerilerin değerlendirilmesini ifade eder.	Ön Değerlendirme Süreci	<ul style="list-style-type: none"> Öğrencilere Hz. Peygamber'in ilk vahiy tecrübesiyle ilgili neler bildikleri sorulur. Öğrencilerden, peygamberlere vahyin hangi yollarla geldiğine dair bildiklerini anlatmaları istenir. 			
	Köprü Kurma	Kadir Gecesi'nin Müslümanlar için değeri konusunda öğrencilerin görüşleri alınarak ilk vahiy ile Kadir suresi arasında ilgi kurulur.			Mevcut bilgi ve beceriler ile edinilecek bilgi ve beceriler arasında bağlantı oluşturma sürecini ifade eder.
Hedeflenen öğrenci profili ve temel öğrenme yaklaşımları ile uyumlu öğretme öğrenme yaşantılarının hayata geçirildiği uygulamaları ifade eder.	Öğretme öğrenme Uygulamaları	PH.11.4.1 İsrâ ve miraç hadiseleri ana hatlarıyla ele alınır. İsrâ ve miraç Hz. Peygamber için önemine ve miraçta teşri kılınan hükümlere değinilir. İsrâ ve miraç hadiselerine kimlerin, nasıl tepkiler verdiği dair örnekler verilir. Hz. Ebu Bekir'in verdiği tepki ele alınırken onun Hz. Peygamber'e olan desteği (D4) vurgulanır. Bu aşamada açık uçlu sorularla öğrencilerin bilgileri ölçülebilir. Öğrencilerden eleştirel bir bakış açısıyla (E3.10) İsrâ ve miraç hadiselerine verilen tepkilerin nedenlerini sorgulamaları, konu hakkında akıl yürütürük ulaştıkları yargıyı gerekçeleriyle birlikte (SDB3.3) paylaşmaları istenir. Bu konu işlenirken kar topu (piramit) tekniği kullanılabilir.			
Akranlarından daha ileri düzeydeki öğrencilere genişletilmiş ve derinlemesine öğrenme fırsatları sunan, onların bilgi ve becerilerini geliştiren öğretme öğrenme yaşantılarını ifade eder.	FARKLI LAŞTIRMA				
	Zenginleştirme	Meraklı ve girişken (E2.3) öğrencilerden İsrâ ve miraç konularında, alanında uzman bir kişiyle dijital platformda iletişim kurarak (OB2) ya da yüz yüze görüşerek röportaj yapmaları istenebilir. Öğrenciler, bu görüşmeden elde ettikleri bilgileri arkadaşlarıyla paylaşarak müzakere etmeye teşvik edilebilir.			Öğrenme profilleri bakımından farklılık gösteren öğrencilere yönelik zenginleştirme ve desteklemeye ilişkin çeşitli öğretme öğrenme yaşantılarını ifade eder.
Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrencilere ortam, içerik, süreç ve ürün bağlamında uyarlanmış öğretme öğrenme yaşantılarını ifade eder.	Destekleme	Öğrencilere İsrâ ve miraç hadiseleriyle ilgili kavramları ve bu hadiselerden çıkarılabilecek mesajları gösteren bir akış şeması verilebilir. İsrâ ve miraçla ilgili bir metin okunur ve öğrencilerin bir yansıtma metni yazması istenebilir. Yazılan metin üzerinden öğrencilere yönlendirici sorular sorulup konunun pekiştirilmesi sağlanabilir.			
Programın güçlü ve iyileştirilmesi gereken yönlerinin öğretmenler tarafından değerlendirilmesini ifade eder.	ÖĞRETİM YANSITMALARINI	Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.			

2. ORTAÖĞRETİM PEYGAMBERİMİZİN HAYATI DERSİ (9, 10, 11 VE 12. SINIF) ÖĞRETİM PROGRAMI SINIF DÜZEYLERİNE AİT ÜNİTELER

9. SINIF

1. ÜNİTE: PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA ÖNEMLİ BİR ŞEHİR: MEKKE

Bu ünite de İslam öncesinde Mekke’de gerçekleşen tarihî olaylar çözümlenirken döneme hâkim olan cahiliye zihniyetinin hayata etkilerinin yorumlanması hedeflenmektedir. Peygamberimizin Mekke’de geçen çocukluk yılları konusunun yapılandırılması ve Hz. Peygamber’in risalet sonrasında Mekkelilerle ilişkilerinin genel hatlarıyla özetlenmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATI 22

ALAN BECERİLERİ -

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.3. Özetleme, KB2.4. Çözümleme, KB2.13. Yapılandırma, KB2.14. Yorumlama

EĞİLİMLER E2.2. Sorumluluk, E3.1. Uzmanlaşma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık Becerisi)

Değerler D1. Adalet, D5. Duyarlılık, D9. Merhamet, D15. Sevgi

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER

Coğrafya

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER

KB2.7. Karşılaştırma, KB2.20. Sentezleme, SBAB7.5. Mekânsal Bir Objenin Etrafta Meydana Getirdiği Etkiyi Sorgulama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- PH.9.1.1. İslam'dan önce Mekke'de gerçekleşen önemli olayları çözümleyebilme
- İslam'dan önce Mekke'de gerçekleşen önemli olaylara ilişkin unsurları belirler.
  - İslam'dan önce Mekke'de gerçekleşen önemli olaylara ilişkin unsurlar arasındaki ilişkileri belirler.
- PH.9.1.2. Cahiliye anlayışını yorumlayabilme
- Cahiliye kültürünü inceler.
  - Cahiliye kültürünün hayata etkilerini bağlamından kopmadan dönüştürür.
  - Cahiliye anlayışını nesnel ve doğru bir şekilde yeniden ifade eder.
- PH.9.1.3. Hz. Peygamber'in çocukluk yılları konusunu yapılandırabilme
- Hz. Peygamber'in çocukluk yıllarındaki önemli olayları inceleyerek nedensel ilişkiler ortaya koyar.
  - Hz. Peygamber'in çocukluk yıllarındaki önemli olaylara dair kendi bilgisi ile elde ettiği ilişkilere dayalı unsurlardan uyumlu bir bütün ortaya koyar.
- PH.9.1.4. Hz. Peygamber'in risalet sonrasında Mekkelilerle kurduğu ilişkileri özetleyebilme
- Hz. Peygamber'in risalet sonrasında Mekkelilerle kurduğu ilişkilerle ilgili çözümleme yapar.
  - Hz. Peygamber'in risalet sonrasında Mekkelilerle kurduğu ilişkilerle ilgili sınıflandırma yapar.
  - Hz. Peygamber'in risalet sonrasında Mekkelilerle kurduğu ilişkileri yorumlar.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

İslam'dan Önce Mekke
İslam Öncesinde Mekke'nin Toplumsal Yapısı
Peygamberimizin Mekke'de Geçen Çocukluk Yılları
Risaletten Sonra Mekkelilerle İlişkiler

Genellemeler Mekke'nin İslam öncesi siyasi ve kültürel yapısını bilmek risalet sürecinin daha iyi anlaşılmasına ve değerlendirilmesine katkı sağlar.

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrenme çıktıları; öz, akran ve grup değerlendirme formları, bilgi kartları, çıkış kartları, öğrenme günlükleri, kavram karikatürleri, evet-hayır kartları, 3-2-1 kartları ve çalışma yaprakları kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilere Mekke tarihiyle ilgili bir performans görevi verilebilir.

Öğretme öğrenme YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin Mekke'nin mukaddes bir şehir olduğunu bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

- Öğrencilerden dünya haritası üzerinde Arap Yarımadası'nı göstermeleri istenir.
- Sorular yöneltilerek öğrencilerin Mekke şehri ile ilgili ön bilgileri belirlenir.
- Bölgedeki ticaret yolları harita üzerinde gösterilerek öğrencilerden şehrin ekonomisi hakkında görüş bildirmeleri istenir.
- Cahiliye kültürünü kavramaları için öğrencilerden, körü körüne bağlılığın doğuracağı olumsuz sonuçlar hakkında akıl yürütmeleri istenir.

Köprü Kurma Suyun hayati önemiyle ilgili sorular sorulur ve medeniyetlerin doğduğu yerlerin su havzalarının yakınında bulunması ile Mekke'nin zemzem suyunun etrafında kurulması arasında köprü kurulur (**SDB1.1**).

Kureyş suresinde "kış ve yaz seferleri" olarak ifade edilen, Mekkelilerin kışın Yemen'e, yazın Şam'a yaptıkları ticari yolculuklar ile Mekke'nin geçim kaynakları arasında bağ kurulur.

Öğretme öğrenme Uygulamaları

PH.9.1.1

Mekke'nin kuruluşu kapsamında Hz. İsmail ve Hz. Hacer'in hikâyesine değinilir. Mekke'nin coğrafi yapısı ele alınır. Şehrin coğrafi özelliklerine değinilirken konu coğrafya ile ilişkilendirilir. Kâbe'nin inşası ve bunun şehrin siyasi, dinî ve ticari yapısına etkisi ele alınır. Mekke'nin putperestliğin merkezi hâline gelmesi ile ticari bir merkeze dönüşmesi arasındaki ilişki belirlenir. Fil Vakası; sebepleri, gerçekleşme süreci ve sonuçları bakımından ele alınır. Mekke'nin siyasi, dinî ve ticari merkez olması ile Fil Vakası arasındaki ilişki belirlenir. Bu konu işlenirken analogi tekniği kullanılabilir. Fil Yılı'nda Mekke'nin liderlerinden biri olan Abdülmuttalib'in hayatı ele alınır. Bu kapsamda ataları Kusay bin Kilab'ın Darünnedve'yi kurmasına ve Haşim'in Mekke tarihi açısından önemine değinilir. Öğrencilerden İslam öncesinde Mekke'de yaşadığı varsayılan bir kişiyle yapılmış bir söyleşi drama tekniği kullanarak kurgulamaları istenebilir. Yapılan çalışma öz ve akran değerlendirme formları kullanılarak değerlendirilebilir. Abdülmuttalib'in zemzem kuyusunu bulmasıyla ilgili olarak oğullarından Abdullah'ın hayat hikâyesine değinilir. Öğrencilerden Mekke'nin İslam öncesi tarihine dair unsurlar arasındaki ilişkileri belirlemek için bilgi kartları hazırlamaları istenebilir.

PH.9.1.2

Mekke toplum düzeninin temelini oluşturan kabile hayatı dinî, sosyal ve kültürel boyutlarıyla ele alınır. Kabile hayatının temelini oluşturan cahiliye ve asabiyet kavramları tanımlanır. Cahiliye anlayışının tezahürlerine dair örnekler verilir. Öğrencilerden bu olayları incelemeleri ve yorumlamaları istenir. Bu konuda örnek olay yöntemi kullanılabilir. Cahiliye kültürüyle ilgili edinilen bilgileri ölçmek için öğrencilerden çıkış kartları yazmaları istenebilir. Öğrencilerden cahiliye kültürünün tezahürleri ile ilgili orijinal, kısa, iddialı ve gerçekçi olan, doğru bilgi içeren, etkileyici bir cümle yazmaları istenebilir. Ficar Savaşları ile cahiliye kültürü arasındaki ilişkiye ve Hilfülfudul cemiyetinin ortaya çıkış sebeplerine değinilir. Hz. Peygamber'in Hilfülfudul'e verdiği değerden bahsedilir ve bu topluluğun bir üyesi sıfatıyla haksızlıkların düzeltilmesi konusunda kararlı davranarak (**D1.2**) müdahil olduğu olaylardan örnekler verilir. Öğrencilerin Hz. Peygamber'in de üyesi olduğu Hilfülfudul ile bağ kurabilmeleri için bir etkinlik planlanır. Öğrencilerden gruplara ayrılmaları, bölgelerindeki sivil toplum kuruluşları hakkında bilgi toplamaları ve sorumluluk bilinciyle (**E2.2, D5.2**) gönüllü olarak kendileri için uygun bir faaliyette görev almaları istenir. Öğrencilerden cahiliye anlayışını yorumlamaları istenir. Buna yönelik olarak RAFT tekniği ile bir metin oluşturmaları istenebilir. Yazılan metinler öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

PH.9.1.3

Hz. Peygamber'in sütannesi Halime, annesi Amine, dedesi Abdülmuttalib ve amcası Ebu Talib'in yanında geçen çocukluk yılları nedensel ilişkiler ortaya konularak ele alınır. Bu konu soru cevap yöntemiyle işlenebilir. Süreci ölçmek için kısa cevaplı sorular ve boşluk doldurma soruları kullanılabilir. Öğrencilere etkili ve anlamlı dönütler verilir. Abdülmuttalib'in Hz. Peygamber'e gösterdiği ihtimama (**D15.4**) dair örnekler verilir. Hz. Peygamber'in, amcası Ebu Talib'in ailesinden gördüğü ilgi ve şefkat (**D9.2**) vurgulanır. Öğrencilerden Hz. Peygamber'in çocukluk yıllarındaki önemli gelişmeler hakkında kendi izlenimlerine dayanarak çıkarım yapmaları istenir. Bu çıkarımlarla ilgili öğrenme günlükleri yazmaları istenebilir.

PH.9.1.4

Mekkelilerin Hz. Peygamber'in risaletine karşı çıkmalarının sebepleri ve karşı çıkma biçimleri ele alınır. Mekkelilerin risalete karşı çıkmaları ile asabiyet anlayışı arasındaki ilişki ortaya konur. Öğrencilerden Mekkelilerin dinî, siyasi ve ekonomik konumları ile risalete karşı çıkışları arasında ilişki kurmaları ve buradan elde ettikleri çıkarımları paylaşmaları istenir. Bu konu işlenirken kar topu tekniği kullanılabilir. Mekke'de Müslümanlara uygulanan baskılara değinilir. Mekkeli Müslümanların Habeşistan'a hicret etmek zorunda kalması hakkında bir araştırma etkinliği uygulanabilir. Bilgi edinilebilecek araçlar belirlenir. Müslümanların Habeşistan'a hicret etmesinin sebep ve sonuçlarına dair bilgiler toplanır, doğrulanır ve kaydedilir. Kaydedilen bilgiler çözümlenerek Habeşistan'a hicretin sebep ve sonuçları sınıflandırılır ve elde edilen neticeler özgün cümlelerle sınıfta paylaşılır **(OB1)**. Mekkeli müşriklerle askerî ve siyasi alanda kurulan ilişkiler kapsamında Bedir, Uhud, Hendek Savaşlarına; Hudeybiye Antlaşması'na ve Mekke'nin fethine yer verilir. Öğrencilerin Hz. Peygamber'in Mekkelilerle risalet sonrasındaki ilişkilerini çözümleyebilmeleri için yapılandırılmış grid kullanılabilir. Hz. Peygamber'in Mekkeli müşriklerle ilişkileri Medine'ye hicretten önce ve sonra olmak üzere sınıflandırılır. Bu iki dönemdeki ilişkilerin benzer ve farklı yönleri ele alınır. Risalet sonrasında Hz. Peygamber'in Mekkelilerle kurduğu ilişkilere dair sınıflandırmaları değerlendirmek için kavram karikatürleri kullanılabilir. Öğrencilerden Hz. Peygamber'in Mekkelilerle risalet sonrasında kurduğu ilişkileri, tebliğ sürecine etkileri bağlamında yorumlamaları istenir. Yapılan yorumlar evet-hayır kartları ile değerlendirilebilir.

Hz. Peygamber'in risalet sonrasında Mekkelilerle kurduğu ilişkilere dair bilgi ve becerilerin ölçülmesi için 3-2-1 kartları kullanılabilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak iş birlikli çalışma ile Mekke tarihindeki önemli olayları ve toplumsal yapıyı açıklamaları için bir radyo programı tasarımları istenebilir. Yapılan çalışmalar; içinde verileri toplama, ilişkileri belirleme, özgünlük ve sunum ölçütleri bulunan analitik dereceli puanlama anahtarı ve grup değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA**Zenginleştirme**

İslam öncesi Mekke tarihine ilgi duyan öğrenciler, bu konuların ele alındığı temel kaynakları araştırmaya ve okumaya yönlendirilebilir.

Cahiliye anlayışının önemli bir unsuru olan asabiyet konusunu merak eden ve bu konuda derinleşmek isteyen **(E3.1)** öğrencilerden asabiyet kavramı ile ilgili araştırma yapmaları istenebilir. Öğrencilerden bilgiye ulaşmak için gerekli araçları belirlemeleri, bu araçları kullanarak buldukları bilgileri doğrulamaları, uygun bir yöntemle kaydettikten sonra çözümlenip sınıflandırmaları ve ulaştıkları sonucu kendi cümleleri ile ifade etmeleri istenebilir. Bilgiler sentezlendikten sonra ortaya çıkan sonuç öğrenme ortamında paylaşılabilir **(OB1)**.

Destekleme

İslam öncesinde Mekke'nin toplumsal yapısını oluşturan unsurlarla ilgili örnekler verilerek konu özelleştirilebilir.

Mekke'nin İslamlaşması konusunda öğrencinin kendi öğrenme hızında ilerleyebilmesi için çevrim içi uygulamalardan yararlanılabilir.

Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrenciler için içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamındaki gerekli araç gereçler hazırlanır ve ortam uyarlamaları yapılır.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. ÜNİTE: PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA ÖNEMLİ BİR ŞAHSİYET: HZ. HATİCE

Bu ünite de Hz. Hatice'nin şahsiyeti, Peygamber Efendimiz'le kurmuş olduğu aile hayatı, ilk vahiydeki ve boykot hadisesindeki rolü ele alınırken onun, Hz. Peygamber'in hayatındaki yerinin sentezlenmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

**ALAN
BECERİLERİ** -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB2.13. Yapılandırma, KB2.20. Sentezleme

EĞİLİMLER E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik)

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB3.1. Uyum

Değerler D2. Aile Bütünlüğü, D17. Tasarruf, D18. Temizlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** TAB4.3. Kural Uygulama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

PH.9.2.1. Hz. Hatice'nin Hz. Peygamber'le evlilik sürecini yapılandırabilme

- Hz. Hatice'nin Hz. Peygamber'le evlilik sürecini inceleyerek nedensel ilişkiler ortaya koyar.
- Hz. Hatice'nin Hz. Peygamber'le evlilik sürecine dair kendi öz bilgisi ile elde ettiği ilişkilere dayalı unsurlardan uyumlu bir bütün ortaya koyar.

PH.9.2.2. Hz. Hatice'nin, Hz. Peygamber'in hayatındaki yeri hakkında sentezleme yapabilme

- Hz. Hatice'nin, Hz. Peygamber'in hayatındaki yerine dair parçaları belirler.
- Hz. Hatice'nin, Hz. Peygamber'in hayatındaki yerine dair belirlediği parçalar arasında ilişki kurar.
- Hz. Hatice'nin, Hz. Peygamber'in hayatındaki yerine dair belirlediği parçaları birleştirerek özgün bir bütün oluşturur.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Hz. Hatice'nin Hayatı ve Şahsiyeti

Hz. Hatice'nin Peygamberimizle Evlenmesi

Hz. Hatice'nin Risalet Sürecindeki Rolü

Genellemeler

Hz. Peygamber'in Mekke'deki en büyük desteği Hz. Hatice olmuştur.

ÖĞRENME

KANITLARI

Öğrenme çıktıları; kontrol listesi, açık uçlu sorular, çıkış kartları, tanılayıcı dallanmış ağaç ve çalışma kâğıdı kullanılarak değerlendirilebilir.

(ÖLÇME VE

DEĞERLENDİRME)

Öğrencilere Hz. Hatice'nin hayatı ve şahsiyetiyle ilgili bir performans görevi verilebilir.

Öğretme öğrenme YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin Hz. Hatice'nin Peygamber Efendimiz'in ilk eşi olduğunu bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

- Öğrencilere Hz. Hatice'nin hayatı hakkında en fazla merak ettikleri hususun ne olduğu sorulur.
- Aile hayatı için rol modeli sayılabilecek kişilerin hangi özelliklere sahip olması gerektiği konusunda öğrencilerden görüş bildirmeleri istenir.

Köprü Kurma

Öğrenciler küçük gruplara ayrılır. Her gruba Hz. Hatice'nin hayatından bir kesit anlatan metinler verilir. Grupların metinleri okuduktan sonra öz yeterlilikleri nispetinde **(E1.4)** Hz. Hatice'nin rol modeli niteliği taşıyan tutum ve davranışlarını günlük hayatlarında nasıl uygulayabileceklerini müzakere etmeleri ve geçmişle günümüz arasında bağ kurmaları sağlanır.

Öğretme öğrenme Uygulamaları

PH.9.2.1

Hz. Hatice'nin Hz. Peygamber'le evlenmeden önceki hayatına ve kişisel özelliklerine dair bilgiler verilir. Hz. Hatice'yi Hz. Peygamber'le evlenmeye sevk eden sebepler ortaya konur. Hz. Peygamber'in gençlik yıllarındaki faaliyetleri kapsamında bazı ahlaki özelliklerine değinilir. Hz. Hatice'nin Hz. Peygamber'le evlilik süreci ele alınır. Hz. Hatice'nin bu evlilikten dünyaya gelen çocuklarına değinilir. Açık uçlu sorular aracılığıyla öğrencilerin edindikleri bilgileri özetlemelerine, sentezlemelerine ve ulaştıkları sonucu kendi cümleleriyle aktarmalarına imkân verilir (**OB1**). Öğrencilerden bu konuda kendi izlenimlerine dayanarak bir çıkarım yapmaları istenir. Bu çıkarımlarla ilgili çıkış kartı hazırlamaları istenebilir. Hz. Peygamber'in aile hayatı ve bu konudaki öğütleri ele alınır. Hz. Peygamber'in kişisel temizliğine önem verdiği (**D18.1**), eşyalarını özenli kullanarak gerektiğinde onardığına (**D17.3**), ev işlerine yardımcı olduğuna ve ailesine karşı sorumluluklarını yerine getirdiğine (**D2.4**) değinilir. Öğrencilerden performans görevi olarak Hz. Hatice'nin biyografisini yazmaları istenebilir. Yapılan çalışma kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

PH.9.2.2

Hz. Hatice ile Hz. Peygamber'in aile hayatına değinilir. Hz. Peygamber'in Hira günleri ele alınarak Hz. Hatice'nin bu süreçteki tutumu işlenir. Hz. Hatice'nin Hz. Peygamber'e indirilen ilk vahyi öğrendiğinde bu yeni durum karşısında sükûnetini koruması, Hz. Peygamber'i farklı bir bakış açısıyla teselli etmesi (**SDB3.1**) ve davet sürecinde ona destek vermesi ele alınır. Mekkeli müşriklerin uyguladığı ambargo bütün yönleriyle ele alınıp Hz. Hatice'nin bu süreçteki rolü işlenir. Hz. Hatice'nin Hz. Peygamber'in hayatındaki yerini belirlemeye yönelik tanılayıcı dallanmış ağaç kullanılabilir. Öğrencilere etkili ve anlamlı dönütler verilir. Öğrencilerden Hz. Hatice'nin Hz. Peygamber'e yönelik tutumunu bütüncül bir şekilde ele alarak onun Hz. Peygamber'in hayatındaki yerini vurgulayan bir metin oluşturmaları istenir. Hz. Hatice'nin Hz. Peygamber'in hayatındaki yeri konusu konuşma halkası tekniğiyle işlenebilir. Hüzün Yılı ifadesi tanımlanır ve Hz. Hatice'nin vefatının Hz. Peygamber üzerinde bıraktığı etki ele alınır. Öğrencilere Hüzün Yılı'nın duygusal etkilerini anlatan kısa bir hikâye yazma görevi verilebilir. Hz. Hatice'nin vefatından bir süre sonra gerçekleşen isra ve miraç hadiseleri ele alınır. Bu kapsamda Mescid-i Aksa'nın önemine değinilir. Hz. Peygamber'in Hz. Hatice'yi her zaman övgüyle anması ve onun dostlarını gözetmesi bağlamında Hz. Peygamber'in vefakârlığına değinilir. Öğrencilerin konuyla ilgili bilgilerini pekiştirmelerine imkân vermek için açık uçlu ve kısa cevaplı sorular ile boşluk doldurma sorularının yer aldığı bir çalışma yaprağı kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Öğrencilerden Hz. Hatice'nin Peygamber Efendimiz'le evliliğinden doğan çocuklarının hayat hikâyelerini araştırmaları, ulaştıkları bilgileri içeren bir grafik bilgi, sunum ya da poster hazırlamaları ve hazırladıkları çalışmaları sınıf ortamında sunmaları istenebilir.

Destekleme

Öğrencilerin konuyu kavramasına uygun bir ortam hazırlamak amacıyla "Hz. Hatice'ye niçin Tahire lakabı verilmiştir?", "Hz. Hatice Peygamber Efendimiz'e hangi konularda destek olmuştur?", "Hz. Hatice ne zaman vefat etmiştir?" soruları sorulabilir ve verilen cevaplar tahtaya yazılabilir. Böylece öğrencilerin temel konuları kavramaları sağlanabilir.

Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrenciler için içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamındaki gerekli araç gereçler hazırlanır ve ortam uyarlamaları yapılır.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. ÜNİTE: PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA ÖNEMLİ BİR HADİSE: HİCRET

Bu ünite de Hicret'in sebep ve sonuçları hakkında genelleme yapılarak Akabe Biatlerinin karşılaştırılması, Hicret'in önemi sorgulanarak hadisenin İslam tarihi açısından öneminin ortaya konulması ve Medine'de devletleşme sürecinde gerçekleşen faaliyetlerin sınıflandırılması amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 24

**ALAN
BECERİLERİ** -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB2.5. Sınıflandırma, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.9. Genelleme

EĞİLİMLER E2.1. Empati, E3.4. Gerçeği Arama

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma Becerisi), SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler D6. Dürüstlük

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türk Dili ve Edebiyatı

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.14. Yorumlama, TAB4.2. İçerik Oluşturma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

PH.9.3.1. Medine'ye hicreti hazırlayan sebepler konusunda genelleme yapabilme

- Medine'ye hicreti hazırlayan sebepler hakkında bilgi toplar.
- Medine'ye hicreti hazırlayan sebeplerin ortak özelliklerini belirler.
- Medine'ye hicreti hazırlayan sebeplerin ortak olmayan özelliklerini belirler.
- Medine'ye hicreti hazırlayan sebepler konusunda örüntüler üzerinden önermede bulunur.

PH.9.3.2. Akabe Biatlerini karşılaştırabilme

- Birinci ve İkinci Akabe Biatlerine ilişkin özellikleri belirler.
- Birinci ve İkinci Akabe Biatleri ile ilgili belirlediği özelliklere ilişkin benzerlikleri listeler.
- Birinci ve İkinci Akabe Biatleri ile ilgili belirlediği özelliklere ilişkin farklılıkları listeler.

PH.9.3.3. Medine'ye hicretin önemini sorgulayabilme

- Medine'ye hicretle ilgili merak ettiği hususları tanımlar.
- Medine'ye hicret hakkında sorular sorar.
- Medine'ye hicret hakkında bilgi toplar.
- Medine'ye hicret hakkında topladığı bilgilerin doğruluğunu değerlendirir.
- Medine'ye hicret hakkında topladığı bilgiler üzerinden çıkarım yapar.

PH.9.3.4. Hicret'ten sonra devletleşme sürecinde gerçekleşen faaliyetleri sınıflandırabilme

- Medine'de devletleşme sürecinde gerçekleşen faaliyetlere ilişkin ölçütleri belirler.
- Medine'de devletleşme sürecinde gerçekleşen faaliyetleri ayrıştırır.
- Medine'de devletleşme sürecinde gerçekleşen faaliyetleri tasnif eder.
- Medine'de devletleşme sürecinde gerçekleşen faaliyetleri etiketler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Hicret'i Hazırlayan Sebepler
Akabe Biatleri
Hicret Yolculuğu
İslam Toplumunun Teşekkülü

Genellemeler Medine'ye hicret, İslam daveti için bir dönüm noktasıdır.

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrenme çıktıları; balık kılıcı diyagramı, evet-hayır kartları, anlam çözümleme tablosu, bütüncül dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilere Medine'ye hicretle ilgili bir performans görevi verilebilir.

Öğretme öğrenme YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin Hz. Peygamber'in Mekke'den Medine'ye hicret ettiğini bildikleri kabul edilmektedir.

- Ön Değerlendirme Süreci**
- Öğrencilerden Hicret'le ilgili bildikleri ya da merak ettikleri hususları bir kâğıda yazmaları istenir. Bu kâğıtlar panoya asılarak ön bilgi haritası oluşturulur.
  - Öğrencilere Hz. Peygamber'i ve Müslümanları Medine'ye gitmeye sevk eden sebeplerin neler olabileceği sorulur.
  - Öğrencilerden Medine'nin hicret yurdu olarak seçilmesinin sebeplerini tahmin etmeleri istenir.
  - Öğrencilere göçmenlerin yaşadığı zorluklarla ilgili bir görsel sunulur. Bu görselin neyle ilgili olduğunun tahmin edilmesi ve görselin yorumlanması istenir **(OB4)**.

Köprü Kurma Öğrencilerden, vatanını terk etmek zorunda kalan ve ülkemizde göçmen olarak bulunan kişilerle ilgili yazılı ya da görsel medyada yayımlanmış bir röportajı okumaları ya da izlemeleri istenir. Okudukları ya da izledikleri röportaj üzerinden o insanlarla empati kurmaları **(E2.1)** ve duygu ve düşüncelerini değerlendirebilmeleri **(SDB1.3)** sağlanır.

Öğretme öğrenme

Uygulamaları PH.9.3.1

Hicret'i hazırlayan dinî, siyasi ve sosyal sebepler ele alınır. Hz. Peygamber'in Taif yolculuğu, sebep ve sonuçlarıyla birlikte ele alınır. Hz. Peygamber'in Mekke'ye gelen kabilelerle görüşerek siyasi destek bulmaya çalışmasına değinilir. Öğrencilerden Hicret'i hazırlayan sebepleri balık kılıçığı diyagramı üzerinde göstermeleri istenebilir. Hicret'i hazırlayan sebeplerin benzer ve farklı özellikleri belirlenir. Müslümanları Hicret'e götüren süreç ele alınarak öğrencilerden bu olayın sonucu ile ilgili önermelerde bulunmaları istenir. Bu önermeler evet-hayır kartları ile değerlendirilebilir.

PH.9.3.2

Birinci ve İkinci Akabe Biatleri tüm yönleriyle ele alınır. Bu biatlerin benzerlik ve farklılıkları ortaya konur. Bu özellikler Venn diyagramı ile listelenebilir. Öğrencilerden Akabe Biatlerinin sadece birinde bulunduğu varsayılan iki kurgusal karakterin ağızından, katıldıkları biatin içeriğini diğere haber veren iki mektup yazması istenebilir. Yazılan mektuplar bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

PH.9.3.3

Müslümanların Medine'ye hicret yolculuğu örnekler verilerek işlenir. Hz. Peygamber'in hicret yolculuğu ele alınır. Hz. Peygamber'in bu yolculuğa çıkmadan önce emanetleri sahiplerine teslim etme gayreti **(D6.2)** üzerinde durulur. Öğrencilerin Hicret ve Hicret'in önemi hakkında, gerçeği arama arzusuyla **(E3.4)** 5N1K soruları sormaları ve konu hakkındaki bilgileri bir araya getirip bu soruları cevaplamaları istenir. Verilen cevapların doğruluğu öğretmen tarafından değerlendirilir ve öğrencilere anlık dönüt verilir. Medine'ye hicretin önemi konusunda öğrencilerden görüş bildirmeleri istenir. Bu kapsamda beyin eseri tekniği kullanılabilir. Öğrencilerden performans görevi olarak bir gazete için Medine'ye hicret konulu köşe yazısı yazmaları istenebilir. Konu bu kapsamda Türk dili ve edebiyatı ile ilişkilendirilir. Yapılan çalışmalar; öz değerlendirme formu ve içinde verilerin toplanması, verilerin düzenlenmesi, içerik, doğruluk ve sunum ölçütleri bulunan bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilir.

PH.9.3.4

Hicret'ten sonra gerçekleşen faaliyetler kapsamında Mescid-i Nebevi'nin inşası ve işlevleri, Ashabisuffe, muahat, Medine Vesikası; oruç, zekât ve haccın farz kılınması, ezanın teşrii, Medine pazarının kurulması, kiblenin değişmesi, seriyye ve gazveler, İslam'a davet mektupları, Heyetler Yılı konuları ele alınır. İslam toplumunun oluşumu sürecinde Hz. Peygamber'in münafıklara karşı siyasetine değinilir. Öğrencilerin Hicret'ten sonra gerçekleşen faaliyetlerle ilgili bilgi ve becerilerini ölçmek için 3-2-1 kartları kullanılabilir. Muhacirlerin geçim ve konaklama problemlerini çözmeye yönelik tedbirlere **(SDB3.3)** ve Medine'de sosyal ve kültürel olarak farklı grupların vatandaşlık paydasında birleştiğine **(SDB2.3)** değinilir. Öğrencilerden Hicret'ten sonra gerçekleşen faaliyetleri dinî, siyasi, toplumsal ve ekonomik olarak ayrıştırmaları ve anlam çözümlene tablosu üzerinde tasnif edip etiketlemeleri istenebilir.

Öğrencilerden Hicret'in Müslümanlara sağladığı imkânları kendi cümleleriyle ifade etmeleri istenir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden Medine'ye hicret eden Müslümanlardan birinin hicret tecrübesini araştırarak bununla ilgili bir şiir veya hikâye yazmaları istenebilir.
Öğrencilerden Hz. Peygamber'in Medine'ye hicret rotasını harita üzerinde işaretlemeleri ve bu rotada karşılaşılan zorlukları belirlemeleri istenebilir.

Destekleme Öğrencilerden Hicret'in nedenleri hakkında verilen bir metni okumaları istenir. Bu metin, görme engelli öğrenciler için seslendirilebilir ve işitme engelli öğrenciler için görsellerle desteklenebilir. Öğrencilerden okunan metindeki ana fikri bulmaları istenebilir.
Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrenciler için içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamındaki gerekli araç gereçler hazırlanır ve ortam uyarlamaları yapılır.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. ÜNİTE: İSLAM TARİHİNDE BİR DÖNÜM NOKTASI: PEYGAMBERİMİZİN VEFATI

Bu ünite de Peygamber Efendimiz'in hastalığı ve vefatı sırasında etrafında bulunan sahabilerin yaşadığı duygusal yoğunlukla ilgili olarak tarihsel empati kurulmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 6

**ALAN
BECERİLERİ** SBAB3. Tarihsel Empati

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E2.1. Empati

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.2. İş Birliği

Değerler D7. Estetik, D13. Sağlıklı Yaşam

Okuryazarlık Becerileri OB5. Kültür Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** TAB3.2. İçerik Oluşturma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

PH.9.4.1. Hz. Peygamber'in hastalanmasından vefat etmesine kadar geçen süreçteki ortamla tarihsel empati kurabilme

- Hz. Peygamber'in hastalanmasından vefat etmesine kadar geçen süreçteki ortamı yorumlar.*
- Hz. Peygamber'in hastalanmasından vefat etmesine kadar geçen süreçteki ortam konusunda tarihsel bağlamsallaştırma yapar.*
- Hz. Peygamber'in hastalanmasından vefat etmesine kadar geçen süreci yapılandırır.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Hz. Peygamber'in Hastalık Süreci

Hz. Peygamber'in Vefatı

Genellemeler

Hz. Peygamber, her insan gibi ölümü tatmıştır.

ÖĞRENME

KANITLARI

(ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrenme çıktıları; analitik dereceli puanlama anahtarı, bilgi kartı ve grup değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilere Hz. Peygamber'in vefatı ile ilgili bir performans görevi verilebilir.

Öğretme öğrenme YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin Hz. Peygamber'in Medine'de vefat ettiğini bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

- Hz. Peygamber'in vefatının sahabeyi hangi açılardan etkilemiş olabileceği hakkında öğrencilerden görüş bildirmeleri istenir.

Köprü Kurma

Bilal Habeşî'nin Hz. Peygamber'in vefatından sonraki tepkilerini konu alan bir metin okunarak örnek olay üzerinden Bilal Habeşi ile empati (E2.1) kurulması sağlanır.

Öğretme öğrenme Uygulamaları

PH.9.4.1

Veda Haccı'na değinilir. Hz. Peygamber'in hastalanması ile defnedilmesi arasında yaşanan süreç, Hz. Peygamber ve sahabe açısından tüm ayrıntılarıyla ele alınır. Bu kapsamda Hz. Peygamber'in hastalıklardan korunmaya dair hadisleri üzerinden sağlıklı yaşamın önemi **(D13.4)** vurgulanır. Sahabilerin Hz. Peygamber'in vefatına verdiği tepkiler ele alınır. Öğrencilerden, bu tepkilerden hareketle Hz. Peygamber'in hastalığı sürecinde sahabenin yaşadığı duygu durumlarını incelemeleri ve yorumlamaları istenir. Bu konu işlenirken öğrencilerin dramatik monolog tekniğini kullanması istenebilir. Yapılan sunumlar; içinde içerik, anlatım biçimi ve özgünlük ölçütleri bulunan analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Hz. Peygamber'in defnedilme süreci, tarihî kaynaklarda geçen kanıtlara dayanarak analiz edilir ve dönemin koşullarının fark edilmesi sağlanır. Cenaze namazının günümüzdeki kılınma biçimiyle Hz. Peygamber'in cenaze namazının kılınış şekli karşılaştırılır. O süreçte yaşananlar dönemin koşulları çerçevesinde ele alınır. Öğrencilerden konuyla ilgili bilgi kartları yazmaları istenebilir.

Sahabenin Hz. Peygamber'in vefatına verdiği tepkiler incelenerek ashabin yaşadığı üzüntünün sebepleri ele alınır. Öğrencilerden ashabin tepkilerini ortaya koyan bir çıkarımda bulunmaları istenir. Öğrencilerden, performans görevi olarak Hz. Peygamber vefat ettiği sırada yaşananlara dair iş birlikli çalışma yöntemiyle **(SDB2.2)** bir sesli kitap hazırlamaları istenebilir. Yapılan çalışmalar grup değerlendirme formu ve içinde araştırma süreci, özgünlük, bağlamsallaştırma ve içerik ölçütlerinin bulunduğu analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Süleyman Çelebi'nin "Vesiletü'n-Necat" isimli mevlidinden bir bölüm verilerek öğrencilerden metni anlamaya yönelik çalışmalar yapmaları istenebilir. Öğrenciler, farklı dil ve kültürlerdeki mevlit geleneğine dair araştırma yapmaya **(OB5)** yönlendirilebilir.

Hz. Peygamber'e duyulan sevginin tezahürlerini ortaya koyan edebî eserlerden örnekler verilir. Öğrencilerin üretkenliğini desteklemek için onlardan Hz. Peygamber sevgisine dair özgün bir metin yazmaları **(D7.3)** istenebilir.

Destekleme

Öğrenciler, öğretmenlerinin rehberliğinde bir drama etkinliği hazırlamaya ve sunmaya teşvik edilebilir. Bu etkinlik sürecinde öğrencilerin iş birliği içerisinde Hz. Peygamber'in vefatına yönelik sahabe davranışlarından somut örnekler bulmaları, buldukları metinleri senaryolaştırmaları ve rol dağılımı yaptıktan sonra hazırladıkları dramayı sergilemeleri istenebilir.

Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrenciler için içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamındaki gerekli araç gereçler hazırlanır ve ortam uyarlamaları yapılır.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

10. SINIF

1. ÜNİTE: PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA ÖNEMLİ BİR ŞEHİR:
TAİF

Bu üniteye Peygamberimizin Taif yolculuğunun sebepleri yorumlanarak Taiflilerin tepkilerinin altında yatan nedenler tarihsel bağlamından koparılmadan yapılandırılarak tarihsel empati kurulması ayrıca Taif'in İslamlaşmasıyla sonuçlanan tarihî süreçteki gelişmelerin sentezlenmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATI 22

**ALAN
BECERİLERİ** SBAB3. Tarihsel Empati

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB2.20. Sentezleme

EĞİLİMLER E2.1. Empati, E3.7. Sistemati Olma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık Becerisi), SDB1.3. Kendine Uyarılama (Öz Yansıtma Becerisi)

Değerler D12. Sabır

Okuryazarlık Becerileri OB3. Finansal Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Coğrafya

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** SBAB1.2. Sıralama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

PH.10.1.1. Hz. Peygamber'in Taif yolculuğuna dair tarihsel empati kurabilme

- Hz. Peygamber'in Taif yolculuğunu yorumlar.
- Hz. Peygamber'in Taif yolculuğuna dair tarihsel bağlamsallaştırma yapar.
- Hz. Peygamber'in Taif yolculuğunu yapılandırır.

PH.10.1.2. Taif'in İslamlaşması olayını sentezleyebilme

- Taif'in İslamlaşması sürecine dair unsurları belirler.
- Taif'in İslamlaşması sürecine dair unsurlar arasında ilişki kurar.
- Taif'in İslamlaşması sürecine dair unsurları birleştirerek özgün bir bütün oluşturur.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Taif Yolculuğu

İslam Davetine Taiflilerin Tepkisi

Taif'te İslam'ın Yayılma Süreci

Genellemeler

Taiflilerin Mekkeli müşriklerle kurduğu siyasi ve ticari ilişkiler, İslam'a karşı çıkışlarında belirleyici olmuştur.

ÖĞRENME

KANITLARI

(ÖLÇME VE

DEĞERLENDİRME)

Öğrenme çıktıları; bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öğrenme günlüğü, analitik dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve kısa cevaplı sorular kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilere Taif'in İslamlaşmasıyla ilgili bir performans görevi verilebilir.

Öğretme öğrenme YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin Hicaz'daki önemli şehirlerden birinin Taif olduğunu bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

- Öğrencilerden Arap Yarımadası'nı gösteren fiziki bir haritada Taif şehrini bulmaları, haritada belirtilen coğrafi şekiller üzerinden şehrin iklimsel özellikleri ve geçim kaynakları hakkında tahminde bulunmaları istenir.
- Öğrencilerden Hz. Peygamber'in Taif yolculuğuna çıkma sebeplerine dair görüş bildirmeleri istenir.
- Öğrencilere Mekke ve Taif arasında hangi alanlarda ilişki kurulmuş olabileceği sorulur. Bu ilişkilerin İslam'a davet sürecini nasıl etkilediği hakkında öğrencilerin görüşleri alınır.

Köprü Kurma

Öğrencilerden Hz. Peygamber'in Taif halkına gösterdiği sabır ve merhametin günümüzde hangi durumlarda gerekli olabileceğine dair görüş bildirmeleri istenir. Böylece Hz. Peygamber'in gösterdiği sabır ve merhamet ile öğrenci görüşleri arasında bağ kurulur.

Öğretme öğrenme Uygulamaları

PH.10.1.1

Taif'in İslam öncesindeki durumu coğrafi, sosyal, kültürel ve ekonomik açılardan ayrıca Sakif kabilesi ile Mekkeliler arasındaki sosyal ve ticari ilişkiler bakımından ele alınır. Şehrin coğrafi özelliklerine değinilirken konu coğrafya ile ilişkilendirilir. Şehrin ekonomik yapısı incelenirken halkın gelir kaynaklarına ve refah seviyesine **(OB3)** değinilir. Hz. Peygamber'i Taif yolculuğuna sevk eden süreç ayrıntılarıyla işlenir. Bu kapsamda Mekke'de Müslümanlara yapılan baskılar, müşriklerin İslam davetini engelleme çabaları ve Hüzün Yılı konuları ele alınır. Bu konular işlenirken soru turu tekniği kullanılabilir. Öğrencilerden bütüncül bir bakış açısıyla Taif yolculuğunu yorumlamaları istenir. Öğrencilerden süreçle ilgili çıkarımlarını görsel özetleyici üzerinden değerlendirmeleri istenebilir.

Taiflilerin İslam davetine tepkileri tarihî kaynaklarda geçen kanıtlara göre analiz edilir ve dönemin şartlarının fark edilmesi sağlanır. Nicelik olarak Müslümanların o dönemdeki durumu günümüz ile karşılaştırılır. Taif yolculuğu dönemin şartları içinde açıklanır. Öğrencilerden, derinlemesine araştırma yaparak elde ettikleri bulguları analiz etmeleri istenir. Bu kapsamda öğrencilere bir makale veya rapor yazma görevi verilebilir. Yapılan çalışmalar; öz değerlendirme formu ve içinde içerik, ilişki kurma, özgünlük, dil ve anlatım ölçütlerinin bulunduğu bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir. Taif yolculuğu sırasında gerçekleşen hadiseler ayrıntılı bir şekilde incelenir. Bu kapsamda Hz. Peygamber'in Taif'te kaldığı süre içinde yaşadıkları, Mekke'ye dönüş yolunda çektiği sıkıntılar ve şehre girebilmek için himaye bulmaya çalışması ele alınır. Taiflilerin tepkileri karşısında Hz. Peygamber'in meta-neti **(D12.3)** vurgulanır. Hz. Peygamber'in Taif dönüşü yaptığı duaya değinilir. Öğrencilerden, empati kurarak **(E2.1)** Hz. Peygamber'in niçin böyle bir tepkide bulunduğunu tespit etmeleri ve zorluklar karşısında insanın nasıl tutum sergilemesi gerektiği **(SDB1.1)** konusunda mevcut duygu ve düşüncelerini değerlendirerek fikirlerini söylemeleri **(SDB1.3)** istenir. Taiflilerin İslam davetine tepkilerinin dinî, siyasi, toplumsal ve ekonomik sebepleri hakkında çıkarım yapılır. Bu konu Sokrat semineri tekniğiyle işlenebilir. Öğrencilerden Taif yolculuğu sürecine dair elde ettikleri öznel çıkarımı ifade etmeleri istenir. Bu kapsamda öğrenme günlükleri yazmaları istenebilir.

PH.10.1.2

Taiflilerle Müslümanlar arasında Taif yolculuğu ile başlayan ilişkiler kronolojik olarak ele alınır. Bu kapsamda Taiflilerin Mekke'li müşriklerle iş birliği yapması, Huneyn Gazvesi, Taif'in muhasarası, Heyetler Yılı ve Taiflilerin İslam'ı kabul etmesi konuları, aralarında ilişki kurularak işlenir. Taiflilerle Müslümanların ilişkileri ele alınırken kavram haritası tekniği kullanılabilir. Öğrencilerden bu süreçteki gelişmeleri sistematik bir şekilde ele alarak **(E3.7)** Taiflilerin İslam'ı kabul etme serüveni konusundaki düşüncelerini ifade etmeleri istenir. Bu kapsamda bir köşe yazısı yazmaları istenebilir. Öğrencilerden performans görevi olarak Taiflilerin İslamlaşma sürecini kronolojik şekilde sıralayan bir olay çizelgesi hazırlamaları istenebilir. Bu çalışma; içinde veri toplama, ilişki kurma, özgünlük ölçütleri bulunan analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Öğrenciler Sakiflilerin kültürlerini, inançlarını ve hayat tarzlarını temel kaynaklardan araştırmak için bir grup çalışması yapmaya yönlendirilebilir. Bu çalışma sırasında öğrencilerden genel ağdan veya kütüphaneden kaynak araştırması yapmaları, Sakiflilerle ilgili bilgi toplamaları ya da araştırdıkları konuda bir makale yazmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencinin kendi öğrenme hızında ilerleyebilmesi için "Hz. Peygamber Taif'e kiminle gitmiştir?", "Hz. Peygamber Taif'e niçin gitmiştir?", "Taifliler Hz. Peygamber'e nasıl davranmıştır?" soruları yöneltilerek verilen cevaplar tahtaya yazılabilir.

Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrenciler için içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamındaki gerekli araç gereçler hazırlanır ve ortam uyarlamaları yapılır.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. ÜNİTE: PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA ÖNEMLİ BİR ŞAHSİYET: HZ. EBU BEKİR

Bu ünite de Hz. Ebu Bekir'in şahsiyeti ve ailesine dair bilgi sahibi olunması, Hicret'teki yol arkadaşlığı yorumlanıp tebliğ sürecinde üstlendiği rol özetlenerek Peygamber Efendimiz'le olan dostluğunun vurgulanması ve Müslümanların hayatına yapmış olduğu katkıların tespit edilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

**ALAN
BECERİLERİ** -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB2.3. Özetleme, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.14. Yorumlama

EĞİLİMLER E1.2. Bağımsızlık

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB3.2. Esneklik

Değerler D4. Dostluk

Okuryazarlık Becerileri OB2. Dijital Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türk Dili ve Edebiyatı

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** TAB2.2. Anlam Oluşturma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

PH.10.2.1. Hz. Ebu Bekir'in kişilik özelliklerini yorumlayabilme

- Hz. Ebu Bekir'in kişilik özelliklerini inceler.
- Hz. Ebu Bekir'in kişilik özelliklerinin onun sosyal hayatına etkisini bağlamından kopmadan dönüştürür.
- Hz. Ebu Bekir'in kişilik özelliklerinin onun sosyal hayatına etkisini nesnel ve doğru bir şekilde yeniden ifade eder.

PH.10.2.2. Hz. Ebu Bekir'in çocukları ile ilgili bilgi toplayabilme

- Hz. Ebu Bekir'in çocukları ile ilgili bilgilere ulaşmak için kullanacağı araçları belirler.
- Belirlediği araçları kullanarak Hz. Ebu Bekir'in çocukları ile ilgili bilgileri bulur.
- Hz. Ebu Bekir'in çocukları ile ilgili ulaştığı bilgileri doğrular.
- Hz. Ebu Bekir'in çocukları ile ilgili ulaştığı bilgileri kaydeder.

PH.10.2.3. Hz. Ebu Bekir'in tebliğ sürecindeki rolünü özetleyebilme

- Hz. Ebu Bekir'in tebliğ sürecindeki rolü ile ilgili çözümlene yapar.
- Hz. Ebu Bekir'in tebliğ sürecindeki rolü ile ilgili sınıflandırma yapar.
- Hz. Ebu Bekir'in tebliğ sürecindeki rolünü yorumlar.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Hz. Ebu Bekir'in Hayatı ve Şahsiyeti
Hz. Ebu Bekir'in Tebliğ Sürecindeki Rolü
Hz. Ebu Bekir'in Hicrette Yol Arkadaşlığı

Genellemeler

Hz. Ebu Bekir hem Hz. Peygamber hem de İslam toplumu için önemli bir şahsiyettir.

ÖĞRENME

KANITLARI

Öğrenme çıktıları; öz, akran ve grup değerlendirme formları, açık uçlu sorular ve eşleştirme soruları kullanılarak değerlendirilebilir.

(ÖLÇME VE

DEĞERLENDİRME)

Öğrencilere Hz. Ebu Bekir'in hayatı ve şahsiyetiyle ilgili bir performans görevi verilebilir.

Öğretme öğrenme

YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin Hz. Ebu Bekir'in ilk Müslümanlardan biri olduğunu bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

- Hz. Ebu Bekir'in İslam öncesindeki kişilik özelliklerinin belirlenmesi için bir hadis, örnek olay ya da bulmaca verilir. Öğrencilerin bunlardan yararlanarak Hz. Ebu Bekir'in İslam öncesi kişilik özellikleri hakkında tahminde bulunmaları istenir.
- Hz. Ebu Bekir'in İslam'a davet sürecindeki çabalarını anlatan bir metin okunur. Bu metinle ilgili sorular sorularak öğrencilerden Hz. Ebu Bekir'in tebliğ sürecinde nasıl bir rol üstlendiğini bulmaları istenir.

Köprü Kurma

Dostluk hakkında bir gazete haberi, okuma parçası ya da hikâye verilir. Öğrencilerden metnin ana fikrini bulmaları istenerek konu Türk dili ve edebiyatı ile ilişkilendirilir. Hz. Ebu Bekir'in Hz. Peygamber'le yakın arkadaşlığı ile metnin ana fikri arasında bağ kurulur.

Öğretme öğrenme Uygulamaları

PH.10.2.1

Hz. Ebu Bekir'in hayatı ana hatlarıyla ele alınır. Hz. Ebu Bekir'in kişisel özellikleri kapsamında cömertliği, tevazusu, hilmi, dürüstlüğü, edebi, ilmi, hafızası ve hitabeti vurgulanarak bunlarla ilgili örnekler verilir. Bu örnekler üzerinden Hz. Ebu Bekir'in kişilik özelliklerinin sosyal hayattaki ilişkilerine etkisi incelenir. Öğrencilerden Hz. Ebu Bekir'in şahsiyetini oluşturan özelliklerin onun sosyal hayatına etkisini kendi cümleleriyle ifade etmeleri istenir. Hz. Ebu Bekir'in kişiliği ile ilgili açık uçlu sorular kullanılabilir.

PH.10.2.2

Hz. Ebu Bekir'in ailesine ve çocuklarının isimlerine değinilir. Öğrenciler Hz. Ebu Bekir'in çocuklarından birini seçerek **(E1.2)** onun hakkında bilgi toplamakla görevlendirilir. Öğrencilerden araştırma için kullanacakları aracı belirleyerek seçtikleri kişi hakkında bilgi toplamaları, bu bilgileri doğrulamaları, kaydetmeleri ve sunmaları istenir. Yapılan sunumlar öz ve akran değerlendirme formları ile değerlendirilebilir.

PH.10.2.3

Hz. Ebu Bekir'in Müslüman olması ve İslam davetindeki çabaları kapsamında gizli ve açık davet dönemleri, ilk Müslümanlar, İslam davetine tepkiler, Habeşistan'a hicret, isra ve miraç, Akabe Biatleri konuları ele alınır. Konular işlenirken takrir yöntemi kullanılabilir. Hz. Ebu Bekir'in gizli davet dönemindeki faaliyetlerine yönelik açık uçlu sorular kullanılabilir. Öğrencilere anlık dönütler verilir.

Hz. Ebu Bekir'in hicret yolculuğu için yaptığı hazırlıklar, hicret yolculuğu esnasında alınan tedbirler ve karşılaşılabilecek sorunlar için üretilen alternatif çözümler **(SDB3.2)**, Sevr Mağarası'nda yaşananlar ve Kuba'daki faaliyetler incelenir. Hz. Ebu Bekir'in Hicret'teki yol arkadaşlığı, onun Hz. Peygamber'e gösterdiği sadakat **(D4.1)** çerçevesinde ele alınır. Öğrencilerden Hz. Ebu Bekir'in Hicret'teki yol arkadaşlığının aşamalarını gösteren bir zihin haritası hazırlamaları istenebilir. Yapılan çalışmalar öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

Hz. Ebu Bekir'in katıldığı savaşlar, Hudeybiye Antlaşması'ndaki rolü, Tebük Seferi'ndeki cömertliği, hac emri tayin edilmesi ve Hz. Peygamber'in hastalık günlerinde Müslümanlara namaz kıldırması konuları ele alınır. Konular işlenirken kum saati tekniği kullanılabilir. Hz. Ebu Bekir'in İslam davetine katkılarının dönemsel olarak sınıflandırılmasına yönelik eşleştirme soruları kullanılabilir. Hz. Ebu Bekir'in Hz. Peygamber'in vefatı sonrasındaki tutumuna değinilir. Öğrencilerden Hz. Ebu Bekir'in tebliğ sürecindeki rolünü yorumlamaları istenir. Bu kapsamda kısa bir metin yazmaları istenebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak rol oynama yöntemiyle Hz. Ebu Bekir'in hayatından bir bölümü canlandırmaları istenebilir. Yapılan çalışma; grup değerlendirme formu ve içinde veri toplama, verileri düzenleme, sahneleme ve özgünlük ölçütlerinin bulunduğu analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden Hz. Ebu Bekir'in kişilik özelliklerinden en çok etkilendikleri yönü kendi hayatlarına nasıl uygulayabileceklerini anlatan bir metin yazmaları istenebilir.

Öğrencilerden iş birliği yaparak Hz. Ebu Bekir'in hayatını ve İslam davetine yaptığı katkıları ele alan bir sunum, grafik bilgi veya video hazırlamaları ve bunu dijital ortamda **(OB2)** sunmaları istenebilir.

Öğrencilerden Hz. Ebu Bekir'in hayatından seçtikleri bir kesitten hareketle onun şahsiyetini yansıtan bir poster tasarlama; posterde Hz. Ebu Bekir'in hangi özelliklerini vurguladıklarını, neden bu özellikleri seçtiklerini ve bu özelliklerin günümüzde nasıl hayata geçirilebileceğini yazmaları istenebilir.

Hz. Ebu Bekir'in hayatından bir bölümü canlandırırken sanatsal yeteneğe ve teknik beceriye sahip öğrencilerden dönemi yansıtan kostümler tasarlayıp üretmeleri beklenebilir.

Destekleme Öğrencilerden, Hz. Ebu Bekir'in hayatıyla ilgili bir kavram haritası hazırlamaları istenebilir. Bu kavram haritasına Hz. Ebu Bekir'in yaşadığı önemli olayların ve bu olaylar hakkında kısa açıklamaların yazılması beklenebilir.

Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrenciler için içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamındaki gerekli araç gereçler hazırlanır ve ortam uyarlamaları yapılır.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. ÜNİTE: PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA ÖNEMLİ BİR HADİSE: BEDİR SAVAŞI

Bu ünite de askerî mücadeleyi gerektiren durumlar hakkında genelleme yapılması, Müslümanlarla müşrikleri askerî alanda karşı karşıya getiren Bedir Savaşı'ndaki tarafların farklı açılardan karşılaştırılması ve Bedir Savaşı'nın İslam tarihindeki önemini sorgulanması amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 22

**ALAN
BECERİLERİ** -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama, KB2.9. Genelleme

EĞİMLER E3.5. Açık Fikirlilik, E3.11. Özgün Düşünme

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.2. Esneklik, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler D3. Çalışkanlık

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık, OB7. Veri Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Matematik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.4. Çözümleme, MAB4.4. Bulguları Yorumlama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

PH.10.3.1. Askerî mücadeleyi gerektiren durumlar konusunda genelleme yapabilme

- Askerî mücadeleyi gerektiren durumlar hakkında bilgi toplar.
- Askerî mücadeleyi gerektiren durumların ortak özelliklerini belirler.
- Askerî mücadeleyi gerektiren durumların ortak olmayan özelliklerini belirler.
- Askerî mücadeleyi gerektiren durumlar konusunda örüntüler üzerinden önermede bulunur.

PH.10.3.2. Bedir Savaşı'nın taraflarını karşılaştırabilme

- İslam ordusu ile müşrik ordusuna ilişkin özellikleri belirler.
- İslam ordusu ile müşrik ordusuna dair belirlediği özelliklere ilişkin benzerlikleri listeler.
- İslam ordusu ile müşrik ordusuna dair belirlediği özelliklere ilişkin farklılıkları listeler.

PH.10.3.3. Bedir Savaşı'nın önemini sorgulayabilme

- Bedir Savaşı ile ilgili merak ettiği hususları tanımlar.
- Bedir Savaşı hakkında sorular sorar.
- Bedir Savaşı hakkında bilgi toplar.
- Bedir Savaşı hakkında topladığı bilgilerin doğruluğunu değerlendirir.
- Bedir Savaşı hakkında topladığı bilgiler üzerinde çıkarım yapar.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Savaşa İzin Verilmesi

İlk Askerî Karşılaşma: Bedir Savaşı

Genellemeler Bedir, Arap Yarımadası'nda Müslümanlara itibar kazandıran bir savaştır.

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrenme çıktıları; gözlem formu, çalışma yaprağı, 5N1K soruları, öz, akran ve grup değerlendirme formları kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilere Bedir Savaşıyla ilgili bir performans görevi verilebilir.

Öğretme öğrenme YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin Bedir Savaşı'nın Medine Dönemi'nde gerçekleştiğini bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

- Öğrencilerden Bedir Savaşı'nın Müslümanlar için taşıdığı öneme dair fikirlerini söylemeleri istenir.
- Öğrencilere Medine Dönemi'nde nazil olan ve savaşmaya izin veren ayetler ile Hicret'ten sonra yaşanan Bedir Savaşı arasında bağ kurmasına yönelik sorular sorulur.
- Öğrencilere Bedir Savaşı ile ilgili merak ettikleri hususların neler olduğu sorulur.

Köprü Kurma

Öğrencilerden, Mehmet Akif Ersoy'un "Çanakkale Şehitlerine" isimli şiirinde Çanakkale'de savaşan askerlerle Bedir ashabı arasında ilişki kurmasının sebepleri hakkında görüş bildirmeleri istenir. Böylece farklı duygu, düşünce ve bakış açılarını anlamalarına **(SDB2.3)** imkân verilir.

Öğretme öğrenme Uygulamaları

PH.10.3.1

Medine'ye hicretten sonra İslam toplumunun oluşma sürecinde gerçekleşen faaliyetler ele alınır. Mekkeli müşriklerin Hicret'ten sonra Müslümanlara karşı takındıkları tutumlar incelenir. Bu kapsamda münafıkların faaliyetlerine değinilir. Müslümanlara savaş izni verilmesi, ilgili ayetler üzerinden işlenir. Hicret'ten sonra Müslümanların durumu, Mekkeli müşriklerin tutumları ve savaşa izin veren ayetler arasındaki ilişki belirlenir. Bu konu işlenirken zihin haritası tekniği kullanılabilir.

"Seriyye" ve "gazve" kavramları açıklanır. Hz. Peygamber'in ilk seriyyeleri hangi amaçlarla sevk ettiğine değinilir. Hz. Peygamber'in katıldığı savaşların hangi sebeplerle gerçekleştiği açıklanır. Hz. Peygamber'in gazvelerine ait istatistiksel bilgiler içeren bir grafik hazırlanabilir. Öğrencilerden bu grafiği yorumlamaları istenerek konu matematik ile ilişkilendirilir **(OB7)**. Askerî mücadeleyi gerekli kılan sebepler bir araya getirilip listelenir ve bunların ortak ve farklı yönleri belirlenir. Öğrencilerden askerî mücadelelerin sebepleri konusunda öğrendikleri bilgiler üzerinden günümüzde savaşlara sebep olan durumlar hakkında bir önermede bulunmaları istenir. Bu önermeyi podcast (sesli içerik) hazırlayarak paylaşmaları istenebilir. Yapılan çalışmalar gözlem formuyla değerlendirilebilir.

PH.10.3.2

Bedir Savaşı'nın sebebi ve bu savaş öncesinde her iki ordunun yapmış olduğu hazırlıklar ele alınır. Müslümanların yaptığı hazırlıklar kapsamında Hz. Peygamber'in ashabıyla yaptığı istişarelere değinilir. Bu bağlamda Hz. Peygamber'in istişareye verdiği önem vurgulanır. Bedir Savaşı öncesinde yapılan istişareler kapsamında; zor durumlara alternatif çözümler üretmenin, yeni durumlara uyum sağlamanın, alınan kararların bireysel ve toplumsal etkilerini değerlendirerek düşünceleri açık fikirlilikle ele almanın **(E3.5)** önemine değinilir **(SDB3.2, SDB3.3)**. Müslümanların savaş öncesinde azimli ve planlı **(D3.1)** bir şekilde hareket ettiklerine değinilir. Öğrencilerden her iki ordunun benzer ve farklı yönlerini belirlemeleri istenir. Bu konuda Venn diyagramı kullanmaları istenebilir. Konuyla ilgili bilgi ve becerileri ölçmek için kısa cevaplı ve açık uçlu sorular ile doğru-yanlış sorularından oluşan bir çalışma yapırağı kullanılabilir.

PH.10.3.3

Bedir Savaşı'nın seyri ve sonuçları ayrıntılı bir şekilde ele alınır. Müşriklerin ve Müslümanların Bedir Savaşı sırasında içinde buldukları durum incelenir. Konu işlenirken ilgili ayetlere yer verilir. Öğrencilerden Bedir Savaşı hakkında 5N1K tekniğiyle sorular üretmeleri istenir. Bu soruları soru kutusuna atmaları ve sırasıyla bu sorulara cevap vermeleri istenebilir. Verilen cevapların doğruluğu öğretmen tarafından değerlendirilir ve anlık dönütler verilir. Öğrencilerden, öğrendikleri bilgilere dayanarak Bedir Savaşı'nın önemi hakkında özgün bir bakış açısıyla **(E3.11)** çıkarımda bulunmaları istenir. Bu konuda orijinal, kısa, iddialı ve gerçekçi olan, hafızada kalan, doğru bilgi içeren, etkileyici bir cümle yazmaları istenebilir. Ortaya çıkan ürünler evet-hayır kartları ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak iş birlikli çalışma yöntemiyle Bedir Savaşı'nı tüm yönleriyle ele alan bir broşür hazırlamaları istenebilir. Yapılan çalışmalar; grup değerlendirme formu ve içinde veri toplama, verileri düzenleme, içerik ve doğruluk ölçütlerinin yer aldığı bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

Zenginleştirme Öğrencilere Bedir Savaşıyla ilgili harita, zaman çizelgesi ya da grafik bilgi verilebilir. Öğrenciler bu görsellerden yararlanarak savaşın seyrini canlandırmaya veya savaşın sonuçlarını tartışmaya **(OB4)** teşvik edilebilir.

Öğrenciler, Bedir Savaşı'nın İslam tarihi açısından önemini ortaya koymak amacıyla farklı kaynaklardan araştırma yaparak kendi çıkarımlarını ifade etmeye yönlendirilebilir.

Destekleme Bedir Savaşı ile ilgili temel bilgileri içeren sorular sorularak öğrencilerin Bedir Savaşı'nın sebep ve sonuçlarını anlamalarına yönelik çalışmalar yapılabilir.

Öğrencilerin savaşın gelişimini takip etmelerine ve detayları öğrenmelerine olanak sağlamak için Bedir Savaşı'nı anlatan bir metin, harita, zaman çizelgesi, video veya animasyon kullanılabilir.

Öğrencilerden Bedir Savaşı'ndaki önemli olayları sıralamaları, savaşın taraflarını ve sonucunu ifade etmeleri istenebilir.

Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrenciler için içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamındaki gerekli araç gereçler hazırlanır ve ortam uyarlamaları yapılır.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. ÜNİTE: PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA BİR DÖNÜM NOKTASI: İLK VAHİY

Bu üniteye ilk vahiy tecrübesinin ve sonrasında yaşananların Peygamberimiz üzerindeki tesirinin çözümlenmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 6

**ALAN
BECERİLERİ** -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB2.4. Çözümleme

EĞİLİMLER E3.2. Odaklanma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D4. Dostluk

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türk Dili ve Edebiyatı

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.13. Yapılandırma, TAB4.3. Kural Uygulama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

PH.10.4.1. Hz. Peygamber'in ilk vahyi alma sürecini çözümleyebilme

- Hz. Peygamber'in ilk vahyi alma sürecine ilişkin unsurları belirler.
- Hz. Peygamber'in ilk vahyi alma sürecine dair unsurlar arasındaki ilişkileri belirler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

İlk Vahiy

Hz. Peygamber'in İlk Vahye Tepkisi

Genellemeler

Allah'ın (cc) insanlığa son mesajı, Hz. Peygamber'e inzal olan ilk vahiy ile başlamıştır.

ÖĞRENME

KANITLARI

Öğrenme çıktıları; öz değerlendirme formu, grup değerlendirme formu, bütüncül dereceli puanlama anahtarı ve doğru-yanlış soruları kullanılarak değerlendirilebilir.

(ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrencilere ilk vahiy süreciyle ilgili bir performans görevi verilebilir.

Öğretme öğrenme

YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin, ilk vahyin Alak suresinin ilk ayetleri olduğunu bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

- Öğrencilere Hz. Peygamber'in ilk vahiy tecrübesiyle ilgili neler bildikleri sorulur.
- Öğrencilerden peygamberlere vahyin hangi yollarla geldiğine dair bildiklerini anlatmaları istenir.
- Öğrencilere sorular sorularak ilk vahiy konusunda öğrenmek istedikleri hususların neler olduğu tespit edilir.

Köprü Kurma

Kadir Gecesi'nin Müslümanlar için değeri konusunda öğrencilerin görüşleri alınarak ilk vahiy ile Kadir suresi arasında ilgi kurulur.

Öğretme öğrenme Uygulamaları

PH.10.4.1

Hz. Peygamber'in kırk yaşına doğru Hira'ya gitmeyi alışkanlık hâline getirmesi ve bunun muhtemel sebepleri ele alınır. Hz. Peygamber'in Hira'da geçirdiği sürece dair anekdotlara yer verilir. Hz. Peygamber'in bire bir gerçekleşen rüyalarına ve karşılaştığı bazı olağanüstü durumlara değinilir. Bu süreç ile Hz. Peygamber'in ruhsal olarak vahye hazırlanması arasında ilişki kurulur. İlk vahyin nazil oluşu ayrıntılı bir şekilde ele alınır. Öğrencilerden ilk vahiy süreciyle ilgili anahtar kavramlar belirlemeleri ve olayın önemini içeren bir düşünce haritası oluşturmaları istenebilir. Öğrencilere bu çalışmalarını geliştirmeleri için dönütler verilir. Hz. Peygamber'in ilk vahiy geldiğindeki ruh hâli ve yaşadıklarını Hz. Hatice'yle paylaşması anlatılır. Hz. Hatice'nin Peygamber Efendimize verdiği destek **(D4.1)** vurgulanır. İlk vahyin gelişi ve sonrasında yaşananlara dair bilgileri ölçmek için doğru-yanlış soruları kullanılabilir. Öğrencilerden genelgeçer ahlaki özelliklere odaklanarak **(E3.2)** ve kendi tecrübelerini göz önünde bulundurarak güvenilir ve iyi bir insan olmak için hangi özelliklere sahip olunması gerektiğini ortaya koymaları istenir. Bu konuda bir grup şiiri yazmaları istenebilir. Ortaya çıkan ürünler öz ve grup değerlendirme formlarıyla değerlendirilebilir. Öğrencilerden performans görevi olarak Hz. Peygamber'in ilk vahiy tecrübesinde hissetmiş olabileceği duyguları ele alan bir deneme yazmaları istenebilir. Konu bu kapsamda Türk dili ve edebiyatı ile ilişkilendirilir. Yapılan çalışma; içinde veri toplama, doğruluk, ilişki kurma ve anlatım ölçütlerinin yer aldığı bütüncül dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Öğrencilerden Hz. Peygamber'i Hira'da tefekküre yönelten sebeplerden hareketle ahlaki kurallar ile toplumsal normlar arasındaki ilişkiyi araştırmaları, edindikleri bilgileri sentezlemeleri **(OB1)** ve ahlaki kuralların toplumsal normlar açısından önemini ortaya koyan **(SDB2.3)** bir makale yazmaları istenebilir.

Destekleme

Öğrencilerin ilk vahiy sürecini takip etmelerini sağlamak için Hz. Peygamber'in bu süreçte yaşadığı olayları özetleyen bir metin, sunu ya da videodan yararlanılabilir. Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrenciler için içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamındaki gerekli araç gereçler hazırlanır ve ortam uyarlamaları yapılır.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

11. SINIF

1. ÜNİTE: PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA ÖNEMLİ BİR ŞEHİR: MEDİNE

Bu ünite de Hicaz bölgesinin önemli şehirlerinden biri olan Medine'nin bölgenin diğer şehirleri ile karşılaştırılması, Medineliler ile Peygamberimiz arasında gerçekleşen Akabe Biatleri hakkında genelleme yapılması, Medine'nin merkezileşme sürecinin özetlenip Müslümanların diğer kesimlerle kurduğu ilişkilerin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 22

**ALAN
BECERİLERİ** -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB2.3. Özetleme, KB2.7. Karşılaştırma, KB2.9.Genelleme, KB2.17. Değerlendirme

EĞİLİMLER E3.2. Odaklanma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim, SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D20. Yardımseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB6. Vatandaşlık Okuryazarlığı, OB8. Sürdürülebilirlik Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Coğrafya

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.8. Sorgulama, KB2.14. Yorumlama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

PH.11.1.1. İslam Öncesi Dönem'deki Yesrib ile Hicaz bölgesinin önemli şehirlerini karşılaştırabilme

- Yesrib, Mekke ve Taife ilişkin özellikleri belirler.
- Yesrib, Mekke ve Taife dair belirlediği özelliklere ilişkin benzerlikleri listeler.
- Yesrib, Mekke ve Taife dair belirlediği özelliklere ilişkin farklılıkları listeler.

PH.11.1.2. Akabe Biatleri konusunda genelleme yapabilme

- Akabe Biatleri hakkında bilgi toplar.
- Akabe Biatlerinin ortak özelliklerini belirler.
- Akabe Biatlerinin ortak olmayan özelliklerini belirler.
- Akabe Biatleri konusunda örüntüler üzerinden önermede bulunur.

PH.11.1.3. Medine'nin İslam devletinin merkezi olma sürecini özetleyebilme

- Medine'nin İslam devletinin merkezi olma süreci ile ilgili çözümleme yapar.
- Medine'nin İslam devletinin merkezi olma süreciyle ilgili sınıflandırma yapar.
- Medine'nin İslam devletinin merkezi olma sürecini yorumlar.

PH.11.1.4. Hz. Peygamber'in toplumun diğer kesimleriyle ilişkilerini değerlendirebilme

- Hz. Peygamber'in toplumun diğer kesimlerine yaklaşımına ilişkin ölçüt belirler.
- Hz. Peygamber'in toplumun diğer kesimlerine yaklaşımına ilişkin ölçme yapar.
- Hz. Peygamber'in toplumun diğer kesimlerine yaklaşımına ilişkin ölçme sonuçlarını belirlediği ölçütlerle karşılaştırır.
- Hz. Peygamber'in toplumun diğer kesimlerine yaklaşımına dair karşılaştırmalarına ilişkin yargıda bulunur.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Hicaz'ın Önemli Şehirlerinden Yesrib
Yesrib'den Medine'ye
İslam Devleti'nin Merkezi
Toplumun Diğer Kesimleriyle İlişkiler

Genellemeler Yesrib'in Medine'ye dönüşmesi Hicret'ten sonra gerçekleşmiştir.

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrenme çıktıları; bütüncül dereceli puanlama anahtarı, anlam çözümleme tablosu, evet-hayır kartları, gözlem formu, yapılandırılmış grid, açık uçlu sorular ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilere Medine'nin İslam devletinin merkezi olma süreciyle ilgili bir performans görevi verilebilir.

Öğretme öğrenme YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin Medine'nin muhacirlere ev sahipliği yaptığını bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

- Öğrencilere Hz. Peygamber'i ve Yesriblileri Akabe'de buluşturan sebepler hakkında neler bildikleri sorulur.
- Öğrencilerden Müslümanları Medine'de bekleyen zorlukların neler olabileceğini tahmin etmeleri istenir.
- Öğrencilerden Hicret sonrası Medine'de yaşanan sürece dair en çok merak ettikleri hususu bir soruyla tespit etmeleri istenir.

Köprü Kurma

Kendileri veya yakın çevrelerinden biri umreye ya da hacca giden öğrencilerden oradaki ziyaret yerleri hakkında bildiklerini paylaşmaları istenir.

Medine şehri ile Mescid-i Nebevî'nin arşiv görüntüleri ve güncel fotoğrafları veya videoları gösterilir. Böylece öğrencilerin o bölgedeki değişim ve gelişimle ilgili bilgi sahibi olmaları sağlanır.

Öğretme öğrenme Uygulamaları

PH.11.1.1

Yesrib'in tarihine ve coğrafi özelliklerine dair bilgiler verilir. Şehrin dinî ve sosyal yapısı ile geçim kaynakları ele alınır. Bu kapsamda konu coğrafya ile ilişkilendirilir. Hicaz'ın diğer önemli şehirleri Mekke ve Taif hakkında bilgi verilir. Öğrencilerden Yesrib, Mekke ve Taif şehirlerinin coğrafi, dinî, ekonomik ve sosyolojik olarak benzer ve farklı yönlerini belirlemeleri istenir. Bunun için anlam çözümleme tablosu kullanılabilir.

PH.11.1.2

Yesriblilerin İslam'la tanışması kapsamında Akabe Biatleri ele alınır. Akabe Biatlerine katılanlara, biatlerin gerçekleşme sürecine ve biatlerde verilen sözlere dair bilgiler verilir. Yesriblilerin Hz. Peygamber'i himaye etme sözü vererek üstlendikleri sorumluluğa (D16.3) değinilir. Akabe Biatlerinin ortak ve farklı özellikleri listelenir. Öğrencilerden Akabe Biatleri sürecinde yaşananlar doğrultusunda bu biatlerin önemi hakkında bir önermede bulunmaları istenir. Ortaya çıkan önermeler evet-hayır kartları ile değerlendirilebilir. Hicret süreci tüm yönleriyle ele alınır. Bazı Müslümanların hicret yolculuklarına değinilir. Hz. Peygamber'in hicret yolculuğu ana hatlarıyla ele alınır. Öğrencilerden Hicret'in sebepleri hakkında çıkarımlarda bulunmaları istenir.

PH.11.1.3

Mescid-i Nebevî'nin inşası ve işlevleri, muahat, Medine Vesikası, Medine pazarının kurulması, ezanın teşrii ve kıblenin değişmesi konuları ele alınır. Devletleşme süreciyle ilgili olarak Hudeybiye Antlaşması, İslam'a davet mektupları ve Heyetler Yılı'na kısaca değinilir. Muahat konusu işlenirken muhacirleri Medine'de bekleyen problemler ve bunların çözümü için atılan adımlar (SDB3.3) ile şehirdeki mevcut imkânların muhacirlerin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde planlanmasına yönelik faaliyetler (OB8) belirtilir. Muhacir ve ensar arasındaki ilişkiler rol yapma tekniği ile canlandırılabilir. Yapılan çalışmalar gözlem formu ile değerlendirilebilir. Mescid-i Nebevî'nin işlevleri kapsamında Ashabisuffe'ye değinilir. Muahat konusu işlenirken ensarın tutumu üzerinden dayanışma ve fedakârlıkta bulunmanın (D20.1) önemine değinilir. Medine'ye hicretten sonra yaşanan gelişmeler dinî, siyasi, sosyal ve ekonomik olmak üzere sınıflandırılır. Öğrencilerden Medine'nin İslam devletinin merkezi olma sürecini kendi cümleleriyle ifade etmeleri istenir. Medine'ye hicretten sonraki gelişmelerle ilgili bilgileri ölçmek için yapılandırılmış grid kullanılabilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak muahat konusunda tarihsel bir hikâye kurgulayıp yazmaları istenebilir. Yapılan çalışmalar; içinde içerik, çözümleme, sınıflandırma, özgünlük, dil ve anlatım ölçütleri bulunan bütüncül dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

PH.11.1.4

Medine'de yaşayan Yahudi kabileleri hakkında bilgi verilir. Hz. Peygamber'in Yahudilere yaklaşımına dair ölçüt olarak Medine Vesikası'nın Yahudilerle ilgili maddeleri sıralanır. Din özgürlüğüyle ilgili madde üzerinden farklılıklara saygı duymanın (OB6, D14.4) önemine değinilir. Medine'de yaşayan Yahudilerle ilişkiler ve Hz. Peygamber'in Yahudi kabileleriyle mücadele etmesinin sebep ve sonuçları Medine Vesikası çerçevesinde ele alınır. Bu konu işlenirken beyin fırtınası tekniği kullanılabilir. Yahudilerle yapılan mücadelelerin sebepleri ile Medine Vesikası'nın Yahudilerle ilgili maddeleri karşılaştırılır. Öğrencilerden bu karşılaştırmaya odaklanarak (E3.2) bir yargıya ulaşmaları ve düşüncelerini açıklamaları (SDB2.1) istenir. Öğrencilerin bu konudaki bilgileri açık uçlu sorular kullanılarak değerlendirilebilir. Medine'deki münafıklar ve gerçekleştirdikleri faaliyetler ele alınır. Hz. Peygamber'in münafıklara karşı tutumu incelenir. Hz. Peygamber'in münafıklarla mücadele ederken sonuçlarını öngörerek uyguladığı farklı taktikler (SDB3.3) yorumlanır.

FARKLILAŞTIRMA

- Zenginleştirme** Öğrencilerden İslam Devleti'nin tesisi ve gelişimiyle ilgili bir zaman çizelgesi hazırlayıp sunmaları istenebilir.
- Öğrencilerden Medine Sözleşmesi'nin metnini okuyarak bu metinden çıkarılabilecek ilkeleri belirlemeleri istenebilir.
- Öğrencilerden İslam Devleti'nin diğer toplumlarla ilişkilerini analiz eden bir makale yazmaları istenebilir.
- Medine'nin toplumsal yapısını ele alan bir metin okunarak farklı kesimlerin bir arada yaşamasının koşulları hakkında bir tartışma zemini oluşturulabilir.
- Öğrencilerden Hicaz'ın coğrafi, siyasi ve kültürel özelliklerini anlatan bir sunu, afiş veya kavram haritası hazırlamaları ve sunmaları istenebilir.
- Destekleme** Öğrencilere Yesrib'in İslam tarihi açısından önemini gösteren bir sunum izletilip konu görsel ve işitsel olarak desteklenebilir.
- Öğrencilere Medine'nin önemi ile ilgili bir video izletilebilir. Konu hakkında sorular sorularak öğrencilerin konuyu kavramaları sağlanabilir.
- Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrenciler için içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamındaki gerekli araç gereçler hazırlanır ve ortam uyarlamaları yapılır.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. ÜNİTE: PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA ÖNEMLİ BİR ŞAHSİYET: HZ. ALİ

Bu ünite de Hz. Ali'nin hayatı hakkında çözümleme yapılarak onun tebliğ sürecindeki rolünün yorumlanması, Peygamber Efendimiz'in ve Müslümanların hayatındaki yerinin ve öneminin ortaya konması amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

**ALAN
BECERİLERİ** -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB2.4. Çözümleme, KB2.14. Yorumlama

EĞİLİMLER E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven)

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme Becerisi)

Değerler D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB5. Kültür Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** TAB4.3. Kural Uygulama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

PH.11.2.1. Hz. Alî'nin hayatı ve şahsiyeti hakkında çözümlene yapabilme

- Hz. Alî'nin hayatı ve şahsiyetine dair unsurları belirler.
- Hz. Alî'nin hayatı ve şahsiyetine dair unsurlar arasındaki ilişkileri belirler.

PH.11.2.2. Hz. Alî'nin tebliğ sürecindeki rolünü yorumlayabilme

- Hz. Alî'nin tebliğ sürecindeki rolünü inceler.
- Hz. Alî'nin tebliğ sürecindeki rolünü bağlamından kopmadan dönüştürür.
- Hz. Alî'nin tebliğ sürecindeki rolünü nesnel ve doğru bir şekilde yeniden ifade eder.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Hz. Alî'nin Hayatı ve Şahsiyeti

Hz. Alî'nin Tebliğ Sürecine Katkıları

Genellemeler

Hz. Alî'nin çocukluğundan itibaren üstlenmiş olduğu görev ve sorumluluklar, onu Hz. Peygamber'in hayatında önemli bir konuma yükseltmiştir.

ÖĞRENME

KANITLARI

Öğrenme çıktıları; tanılayıcı dallanmış ağaç, bütüncül dereceli puanlama anahtarı, öz değerlendirme formu ve çalışma yaprağı kullanılarak değerlendirilebilir.

(ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrencilere Hz. Alî'nin hayatı ve şahsiyetiyle ilgili bir performans görevi verilebilir.

Öğretme öğrenme

YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin Hz. Alî'nin Peygamber Efendimiz'in akrabası olduğunu bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

- Öğrencilere Hz. Ali ile Hz. Peygamber arasındaki akrabalık bağı hakkında neler bildikleri sorulur.
- Öğrencilere "Allah'ın aslanı" lakabının kendilerine neleri çağrıştırdığı sorulur.
- Öğrencilerden Hz. Alî'nin hayatı ve kişilik özellikleriyle ilgili merak ettikleri hususları listelemeleri istenir.
- Hz. Alî'nin İslam'a davet sürecine yapmış olduğu katkılara yönelik bir anekdot paylaşılır. Öğrencilerden buna dayanarak Hz. Alî'nin kişilik özellikleri hakkında tahminde bulunmaları istenir.

Köprü Kurma

Öğrencilere Hz. Alî'nin Müslüman olma süreci ve İslam davetine katkıları bağlamında kişilik özellikleriyle ilgili sorular sorulur. Hz. Alî'nin kişiliği ile onun günümüzde gençler için bir rol modeli olarak görülmesini sağlayacak motivasyon (**SDB1.2**) arasında bağ kurulur.

Öğretme öğrenme Uygulamaları

PH.11.2.1

Hz. Ali'nin çocukluk yıllarında Hz. Peygamber'in hanesine katılması, Müslüman olması, Hz. Fatıma ile evlenmesi, çocukları, Hz. Peygamber'in vefatında teçhiz ve tekfin işlerinde yer alması ve halife olması konuları işlenir. Hz. Ali'nin Peygamber Efendimiz'in hanesine katılması ile İslam'ı kabul etmesi, Ehlibeyt'ten olması ile Hz. Peygamber'in teçhiz ve tekfin işlerini üstlenmesi arasındaki ilişkiler belirlenir. Hz. Ali'nin çocukları konusu işlenirken Hz. Peygamber'in torunlarıyla ilişkilerine dair örnekler verilir. Bu bağlamda Peygamber Efendimiz'in çocuklarla iletişimi konusu ele alınır. Hz. Ali'nin kişilik özelliklerinden bahsedilirken ilmî şahsiyeti, cesareti ve kahramanlığı, hayatından seçilen örneklerle ilişkilendirilerek verilir. Öğrencilerin bilgi ve becerileri tanılayıcı dallanmış ağaç kullanılarak ölçülebilir.

PH.11.2.2

Hz. Ali'nin çocukluk döneminde tanık olduğu gizli ve açıktan davet yılları işlenir. Hz. Peygamber'in hicret yolculuğu ele alınır ve Hz. Ali'nin bu süreçte üstlendiği sorumluluklara değinilir. Hz. Ali'nin, bu sorumlulukları eksiksiz bir şekilde yerine getirirken **(D16.3)** özverili davrandığı belirtilir. Hicret'ten sonra Hz. Ali'nin katıldığı ve sancaktarlık görevi üstlendiği seriyye ve gazveler hakkında bilgi verilir. Bu kapsamda Bedir, Uhud ve Hendek Savaşları işlenir. Hz. Ali'nin tebliğ sürecindeki rolü, sağladığı katkılar göz önüne alınarak değerlendirilir. Öğrencilerden, Hz. Ali'nin askerî mücadelelerdeki rolünü kendi cümleleriyle ifade etmeleri istenir. Öğrencilerin, Hz. Ali'nin tebliğ sürecindeki rolüyle ilgili edindikleri bilgi ve becerileri ölçmek için boşluk doldurma ve eşleştirme sorularından oluşan bir çalışma yapılabılır.

Öğrencilerden performans görevi olarak Hz. Ali'nin tebliğ sürecindeki rolünü anlatan bir blog yazısı yazmaları istenebilir. Yapılan çalışmalar; içinde bilgi toplama, yorumlama, içerik, özgünlük, dil ve anlatım ölçütleri bulunan bütüncül dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Öğrencilerden Hz. Ali'nin hayatıyla ilgili temel kaynaklardan yararlanarak bir zaman çizelgesi hazırlayıp sunmaları istenebilir.

Öğrencilerden birikim ve yeteneklerine güvenerek **(E1.5)** Hz. Ali'nin İslam davetine katkıları hakkında açık uçlu, analitik ve yorum gerektiren sorular oluşturmaları istenebilir. Öğrencilerin, hazırladıkları soruları arkadaşlarıyla paylaşmaları ve sorular üzerinde tartışmaları sağlanabilir.

Öğrencilerden Ehlibeyt'i konu alan bir sunu veya grafik bilgi hazırlamaları istenebilir.

Öğrencilerden Türk kültürünün önemli bir unsuru olan **(OB5)** Hz. Ali cenknameleri hakkında bilgi toplamaları, metinlerin içeriği ile ilgili bilgileri kaydedip özetleyerek paylaşmaları ve Hz. Ali'nin kahramanlığının toplumsal etkilerini müzakere etmeleri istenebilir.

Destekleme Öğrencilerden, Hz. Ali'nin hayatını anlatan bir metin okumaları ve metinde geçen önemli olayları kronolojik olarak sıralamaları istenebilir.

Öğrencilere Hz. Ali'nin Hz. Peygamber'le kurduğu iletişimi, ona olan sevgi ve bağlılığını içeren bir metin okunabilir.

Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrenciler için içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamındaki gerekli araç gereçler hazırlanır ve ortam uyarlamaları yapılır.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. ÜNİTE: PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA ÖNEMLİ BİR HADİSE: MEKKE'NİN FETHİ

Bu ünite de Mekke'nin fethine giden sürecin yapılandırılması, Peygamberimizin fetih sonrasında sergilemiş olduğu tutum hakkında sentez yapılması ve Mekke'nin fethinin İslam tarihi açısından önemini sorgulanması amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 22

**ALAN
BECERİLERİ** -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB2.8. Sorgulama, KB2.13. Yapılandırma, KB2.20. Sentezleme

EĞİLİMLER E1.4. Kendine İnanma (Öz Yeterlilik)

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme Becerisi), SDB3.2. Esneklik

Değerler D6. Dürüstlük, D10. Mütevazılık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** TAB4.2. İçerik Oluşturma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

PH.11.3.1. Mekke'nin fethine giden süreci yapılandırabilme

- Mekke'nin fethine giden süreci inceleyerek nedensel ilişkiler ortaya koyar.
- Mekke'nin fethine giden süreçle ilgili kendi öz bilgisi ile elde ettiği ilişkilere dayalı unsurlardan uyumlu bir bütün ortaya koyar.

PH.11.3.2. Hz. Peygamber'in Mekke'nin fethi sırasındaki tutumu konusunda sentez yapabilme

- Hz. Peygamber'in Mekke'nin fethi sırasındaki tutumu hakkında parçaları belirler.
- Hz. Peygamber'in Mekke'nin fethi sırasındaki tutumu hakkında parçalar arasında ilişki kurar.
- Hz. Peygamber'in Mekke'nin fethi sırasındaki tutumuyla ilgili parçaları birleştirerek özgün bir bütün oluşturur.

PH.11.3.3. Mekke'nin fethinin İslam tarihi açısından önemini sorgulayabilme

- Mekke'nin fethinin İslam tarihi açısından önemiyle ilgili merak ettiği konuları tanımlar.
- Mekke'nin fethinin İslam tarihi açısından önemi hakkında sorular sorar.
- Mekke'nin fethinin İslam tarihi açısından önemi hakkında bilgi toplar.
- Mekke'nin fethinin İslam tarihi açısından önemi hakkında topladığı bilgilerin doğruluğunu değerlendirir.
- Mekke'nin fethinin İslam tarihi açısından önemi hakkında topladığı bilgiler üzerinde çıkarım yapar.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Mekke'nin Fethini Hazırlayan Süreç

Mekke'nin Fethi

Mekke'nin Fethinin İslam Tarihi Açısından Önemi

Genellemeler Mekke'nin fethi, Hicaz'da Müslümanların hâkimiyetini tesis eden bir dönüm noktasıdır.

ÖĞRENME

KANITLARI

(ÖLÇME VE

DEĞERLENDİRME)

Öğrenme çıktıları; 3-2-1 kartları, çıkış kartı, kavram haritası, gözlem formu ve analitik de-receli puanlama anahtarı kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilere Mekke'nin fethiyle ilgili bir performans görevi verilebilir.

Öğretme öğrenme

YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin Mekke'nin önemli bir şehir olduğunu bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

- Mekke'nin tarihi ve Müslümanlar için önemine dair sorular yöneltilerek öğrencilerin mevcut bilgileri ölçülür.
- Öğrencilere Mekke'nin fethiyle ilgili ne bilmek istedikleri ve bunu niçin öğrenmek istedikleri sorulur.
- Fetih suresinin ilk ayetinin meali verilerek öğrencilerden ayette geçen "apaçık bir fetih" ifadesiyle ne kastedildiği hakkında tahminde bulunmaları istenir.

Köprü Kurma

Öğrencilere Nasr suresinin ilk iki ayetindeki "Allah'ın yardımı gelip fetih gerçekleştiğinde ve insanların akın akın Allah'ın dinine girdiğini gördüğünde" ifadeleri ile Mekke'nin fethi arasındaki ilgi hakkında sorular sorularak Nasr suresi ile Mekke'nin fethi arasında bağ kurulur.

Öğretme öğrenme Uygulamaları

PH.11.3.1

Mekke'nin fethine giden süreç kapsamında Hudeybiye Antlaşması ve Hayber'in fethi konuları işlenir. Hudeybiye Antlaşması; antlaşmaya götüren süreç, antlaşmanın şartları ve sonuçları bakımından ele alınır. Antlaşmaya götüren süreç kapsamında müşriklerin uzlaşmaz tavrı üzerine Hz. Peygamber'in savaşımaya karar vermesine (**SDB3.2**) değinilir. Hz. Peygamber'in her koşulda antlaşmanın şartlarına uyduğu (**D6.2**) vurgulanır. Hayber'in fethi ve sonuçları ele alınır. Hudeybiye Antlaşması'nın ve Hayber'in fethinin sonuçları ile Mekke'nin fethi arasındaki nedensel ilişkiler belirtilir. Öğrencilerden Mekke'nin fethine giden sürece dair bilgilerinden hareketle bütüncül bir çıkarım yapmaları istenir. Bu çıkarımları içeren bir deneme yazmaları istenebilir. 3-2-1 kartları kullanılarak öğrencilerin Mekke'nin fethine giden süreçle ilgili bilgi ve becerileri ölçülebilir.

PH.11.3.2

Hz. Peygamber'in Mekke'nin fethi öncesinde belli bir plan dâhilinde hareket ederek (**SDB1.2**) yaptığı hazırlıklar ele alınır. Mekke'nin fethinde ve sonrasında yaşanan gelişmeler ayrıntılarıyla işlenir. Bu kapsamda Hz. Peygamber'in Mekkelilere eman vermesi, komutanlarına mecbur kalmadıkça savaşmamalarını emretmesi, genel af ilan etmesi, Kâbe'yi putlardan temizlemesi konularına yer verilir. Öğrencilerden bu konular arasında ilişki kurarak ve parçaları birleştirerek (**OB1**) Hz. Peygamber'in amacını ortaya koymaları istenir. Bu konuya yönelik çıkış kartı hazırlamaları istenebilir. Muzaffer bir komutan olarak Mekke'ye giren Hz. Peygamber'in mütevazı davranışları (**D10.2**) vurgulanır. Öğrencilerden, Mekke'nin fethiyle ilgili bir kavram haritası oluşturmaları istenebilir. Öğrencilere çalışmalarını geliştirmelerine yönelik dönütler verilir.

PH.11.3.3

Mekke'nin fethinden sonra yaşanan gelişmelerden Huneyn Savaşı, Taif'in muhasarası, Tebük Seferi ve Heyetler Yılı konuları ele alınır. Öğrencilere Mekke'nin fetih süreci, sonrasında yaşanan gelişmeler ve fethin önemi bağlamında sorular sorulur. Bu aşamada çember tekniği kullanılabilir. Verilen cevaplar öğretmen tarafından değerlendirilerek öğrencilere anlık dönütler verilir. Öğrencilerden Mekke'nin fethi sonrasında yaşanan gelişmeleri dikkate alarak bu fethin İslam tarihi açısından önemine dair bir çıkarımda bulunmaları istenir. Bu aşamada düşün-eşleş-paylaş tekniği kullanılabilir. Yapılan çalışma gözlem formu ile değerlendirilebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak Mekke'nin fetih sürecini gösteren bir grafik bilgi hazırlamaları istenebilir. Yapılan çalışmalar; içinde bilgi toplama, analiz, sonuçların değerlendirilmesi, özgünlük, sunum ve ifade becerileri ölçütleri bulunan analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

İstekli öğrenciler, Mekke'nin fethi ile ilgili bazı olayları canlandırmak için drama etkinliği planlamaya ve bunu uygulamaya (**E1.4**) teşvik edilebilir.

Öğrenciler, Mekke'nin fethinin İslam tarihi açısından önemini tartışmak için gruplara ayrılabilir. Her gruptan, Mekke'nin fethinin Müslümanları ve İslam coğrafyasını nasıl etkilediğini araştırmaları ve edindikleri bilgileri sunmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilerden Mekke'nin fethinden önce yaşanan olayları, anlaşmaları ve savaşları kronolojik olarak sıralamaları istenebilir.

Öğrencilere Mekke'nin fethinin nasıl gerçekleştiğini, fetih sürecinde hangi stratejilerin kullanıldığını ve fethin sonuçlarının neler olduğunu anlatan bir sunum izletilebilir.

Öğrencilerin zorlandıkları konularda onlara destek olmaya yönelik olarak "tutor destekli öğrenme" yöntemi için gerekli ortam hazırlanabilir.

Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrenciler için içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamındaki gerekli araç gereçler hazırlanır ve ortam uyarlamaları yapılır.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. ÜNİTE: PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA BİR DÖNÜM NOKTASI: MİRAC

Bu ünite de isra ve miraç mucizelerine verilen tepkilerin eleştirel düşünceyle sorgulanması amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 6

**ALAN
BECERİLERİ** -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB3.3. Eleştirel Düşünme

EĞİLİMLER E2.3. Girişkenlik, E3.10. Eleştirel Bakma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler D4. Dostluk

Okuryazarlık Becerileri OB2. Dijital Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** TAB4.2. İçerik Oluşturma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

PH.11.4.1. İsrâ ve mirâç hadiselerine verilen tepkilerle ilgili eleştirel düşünebilme

- İsrâ ve mirâç hadiselerine verilen tepkileri sorgular.
- Sorguladığı isra ve mirâç hadiselerine verilen tepkilerle ilgili akıl yürütür.
- İsrâ ve mirâç hadiselerine verilen tepkilere dair akıl yürütmeye ulaştığı çıkarımları yansıtır.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

İsrâ ve Mirâç

Mirâç Hadisesine Verilen Tepkiler

Genellemeler

İsrâ ve mirâç hadiseleri, Hz. Peygamber Dönemi'ndeki Müslümanlar için bir imtihan vesilesi olmuştur.

ÖĞRENME

KANITLARI

Öğrenme çıktıları, açık uçlu sorular ile öz ve grup değerlendirme formları kullanılarak değerlendirilebilir.

(ÖLÇME VE

DEĞERLENDİRME)

Öğrencilere isra ve mirâç hadiseleriyle ilgili bir performans görevi verilebilir.

Öğretme öğrenme YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Hüzün Yılı hakkında öğrencilerin bilgi sahibi oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

- Öğrencilere mucize kavramının kendilerine neleri çağrıştırdığı sorulur.
- Öğrencilere mirâç hadisesine dair en çok merak ettikleri hususun ne olduğu sorulur.

Köprü Kurma

Mirâç Kandili'ne verilen değer ile mirâç hadisesinin önemi arasında bağ kurulur. Namaz ibadeti ile mirâç arasındaki ilgiye dikkat çekilir.

Öğretme öğrenme

Uygulamaları

PH.11.4.1

İsrâ ve mirâç hadiseleri ana hatlarıyla ele alınır. İsrâ ve mirâcın Hz. Peygamber için önemine ve mirâçta teşri kılınan hükümlere değinilir. İsrâ ve mirâç hadiselerine kimlerin, nasıl tepkiler verdiğine dair örnekler verilir. Hz. Ebu Bekir'in verdiği tepki ele alınırken onun Hz. Peygamber'e olan desteği (**D4.3**) vurgulanır. Bu aşamada açık uçlu sorularla öğrencilerin bilgileri ölçülebilir. Öğrencilerden eleştirel bir bakış açısıyla (**E3.10**) isra ve mirâç hadiselerine verilen tepkilerin nedenlerini sorgulamaları, konu hakkında akıl yürüterek ulaştıkları yargıyı gerekçeleriyle birlikte (**SDB3.3**) paylaşımları istenir. Bu konu işlenirken kar topu (piramit) tekniği kullanılabilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak isra ve mirâç hadiselerine verilen tepkilerle ilgili bir makale yazmaları istenebilir. Yapılan çalışmalar; içinde içerik, özgünlük, eleştirel düşünme, dil ve anlatım ölçütleri bulunan dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Meraklı ve girişken **(E2.3)** öğrencilerden isra ve miraç konularında, alanında uzman bir kişiyle dijital platformda iletişim kurarak **(OB2)** ya da yüz yüze görüşerek röportaj yapmaları istenebilir. Öğrenciler, bu görüşmeden elde ettikleri bilgileri arkadaşlarıyla paylaşarak müzakere etmeye teşvik edilebilir.

Miraç olayına müşriklerin verdikleri tepkiler hakkında öğrencilerin RAFT tekniği ile bir metin oluşturmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilere isra ve miraç hadiseleriyle ilgili kavramları ve bu hadiselerden çıkarılabilecek mesajları gösteren bir akış şeması verilebilir.

İsra ve miraçla ilgili bir metin okunur ve öğrencilerin bir yansıtma metni yazması istenebilir. Yazılan metin üzerinden öğrencilere yönlendirici sorular sorulup konunun pekiştirilmesi sağlanabilir.

Miraç hadisesine verilen tepkilerle ilgili bilgisayar destekli öğretim tekniklerinden yararlanılabilir.

Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrenciler için içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamındaki gerekli araç gereçler hazırlanır ve ortam uyarlamaları yapılır.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

12. SINIF

1. ÜNİTE: PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA ÖNEMLİ BİR ŞEHİR:
KUDÜS

Bu ünite de peygamberler şehri Kudüs'ün tarihî öneminin sentezlenmesi; Mescid-i Aksa, Mescid-i Haram ve Mescid-i Nebevî'nin karşılaştırılarak benzerlik ve farklılıklarının tespit edilmesi, Kudüs'ün İslam tarihi açısından öneminin sorgulanması amaçlanmaktadır.

DERS SAATI 22

**ALAN
BECERİLERİ** -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB2.7. Karşılaştırma, KB2.8. Sorgulama KB2.20. Sentezleme

EĞİLİMLER E3.6. Analitik Düşünme

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme Becerisi)

Değerler D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Tarih

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

PH.12.1.1. Kudüs'ün tarihî önemini sentezleyebilme

- Kudüs'ün tarihî önemine dair parçaları belirler.
- Kudüs'ün tarihî önemine dair parçalar arasında ilişki kurar.
- Kudüs'ün tarihî önemine dair parçaları birleştirerek özgün bir bütün oluşturur.

PH.12.1.2. Mescid-i Aksa, Mescid-i Haram ve Mescid-i Nebevî'yi karşılaştırabilme

- Mescid-i Aksa, Mescid-i Haram ve Mescid-i Nebevî'ye ilişkin özellikleri belirler.
- Mescid-i Aksa, Mescid-i Haram ve Mescid-i Nebevî'ye dair belirlediği özelliklere ilişkin benzerlikleri listeler.
- Mescid-i Aksa, Mescid-i Haram ve Mescid-i Nebevî'ye dair belirlediği özelliklere ilişkin farklılıkları listeler.

PH.12.1.3. Kudüs'ün İslam tarihi açısından önemini sorgulayabilme

- Kudüs'ün İslam tarihindeki önemiyle ilgili merak ettiği konuları tanımlar.
- Kudüs'ün İslam tarihindeki önemi ile ilgili sorular sorar.
- Kudüs'ün İslam tarihindeki önemi hakkında bilgi toplar.
- Kudüs'ün İslam tarihindeki önemi hakkında topladığı bilgilerin doğruluğunu değerlendirir.
- Kudüs'ün İslam tarihindeki önemi hakkında topladığı bilgiler üzerinde çıkarım yapar.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Peygamberler Şehri Kudüs

İslam'ın İlk Kiblesi Mescid-i Aksa

İslam Tarihinde Kudüs

Genellemeler

Tarih boyunca pek çok peygamberin yaşadığı Kudüs, mukaddes bir şehirdir.

ÖĞRENME

KANITLARI

Öğrenme çıktıları; kıyaslama tablosu, açık uçlu sorular, anlam çözümleme tablosu, bilgi kartları ve kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

(ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrencilere Kudüs'ün İslam tarihindeki yeriyle ilgili bir performans görevi verilebilir.

Öğretme öğrenme

YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin miraç yolculuğundaki duraklardan birinin Mescid-i Aksa olduğunu bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

- Kudüs şehri ile ilgili kısa bir video izletilir ve öğrencilerin bu videodan edindikleri izlenimlerini -varsa önceki bilgileriyle harmanlayarak- paylaşmaları istenir.
- Öğrencilerin Kudüs şehriyle ilgili bilinç düzeyi, soru cevap yöntemiyle belirlenir.
- Öğrencilerden Kudüs'ün Müslümanlar için önemi hakkında bir gazete manşeti belirlemeleri istenir.
- Öğrencilerden Kudüs konusunda özellikle hangi alanlarda bilgi eksikliği duyduklarını söylemeleri istenir.

Köprü Kurma

Müslümanların ilk kiblesinin neresi olduğu sorularak öğrencilerin Mescid-i Aksa üzerinden Kudüs şehriyle bağ kurması sağlanır.

Öğretme öğrenme Uygulamaları

PH.12.1.1

Kudüs'ün tarihi Hz. İbrahim'den itibaren ele alınır. Kudüs'te yaşamış olan peygamberlere ve onların tevhit mücadelelerine değinilir. Şehrin Yahudiler ve Hristiyanlar açısından önemi ele alınarak bu dinlerin Kudüs'teki kutsal mekânlarına değinilir. Kudüs'ün tarih boyunca farklı devletlerin hâkimiyetine girmesi ele alınır. Kudüs'ün kutsal bir şehir olması ile büyük devletlerin orada hâkimiyet kurmaya çalışması arasındaki ilişki belirlenir. Öğrencilerden konuyu bütüncül bir bakış açısıyla ele alıp Kudüs'ün önemi hakkında bir yargıda bulunmaları **(OB1)** istenir. Bu konuda bir köşe yazısı yazmaları istenebilir. Öğrencilerin Kudüs'ün Yahudiler, Hristiyanlar ve Müslümanlar için taşıdığı öneme dair sentez yapmalarına imkân veren kıyaslama tabloları ve açık uçlu sorular kullanılabilir.

PH.12.1.2

Mescid-i Aksa'nın inşası ve günümüze kadar geçirdiği değişimler ele alınır. Yahudiler, Hristiyanlar ve Müslümanlar açısından önemi belirtilir. Mescid-i Aksa'nın Müslümanlar için önemi kapsamında isra ve miraç hadiselerine ve Kudüs'ün Hz. Peygamber'in hayatındaki yerine değinilir. İnşa edilmesinden Mekke'nin fethine kadar geçen süreçte Mescid-i Haram'ın üstlendiği rol ele alınır. Müslümanların kiblesi olan Mescid-i Haram'ın, Mekke'nin fethiyle birlikte tevhidin merkezi olduğu vurgulanır. İslam tarihi boyunca Müslüman devletlerin Mescid-i Haram'a gösterdiği özen ele alınır. Mescid-i Nebevi'nin inşa edilme sürecine değinilir ve o dönemdeki İslam toplumu için önemi ortaya konur. İslam tarihi boyunca Müslüman devletlerin Mescid-i Nebevi ile ilgili çalışmalarına değinilir. Öğrencilerden Mescid-i Aksa, Mescid-i Haram ve Mescid-i Nebevi'nin benzer ve farklı özelliklerini listelemeleri istenir. Bu konudaki bilgileri ölçmek için anlam çözümleme tablosu kullanılabilir.

PH.12.1.3

Kudüs'ün Hz. Ömer zamanında gerçekleşen fethi ele alınır. Fetihden sonra şehirde gerçekleştirilen faaliyetlere değinilir. Osmanlı Dönemi'ne kadar Kudüs'e hâkim olan Müslüman devletlere değinilir ve burada gerçekleştirdikleri imar faaliyetleri ele alınır. Kudüs'ü ele geçirmek için düzenlenen Haçlı seferlerine değinilir. Osmanlı Devleti'nin Kudüs'ü hâkimiyeti altına alması ve uzun süre barış içinde yönetmesi **(D19.2)** ele alınır. Bu kapsamda konular tarih ile ilişkilendirilir. Kudüs'ün Osmanlı hâkimiyetinden çıkmasından günümüze kadar geçen tarihî süreç özetlenir. Öğrencilerden kendi öğrenme durumlarını geliştirmeleri için **(SDB1.2)** Kudüs'ün İslam tarihindeki yerini belirlemeye yönelik sorular üretmeleri, konu hakkındaki bilgileri bir araya getirerek doğrulamaları ve edindikleri bilgiler üzerinden akıl yürüterek Kudüs'ün İslam tarihi açısından önemine dair çıkarımlarda bulunmaları **(OB1)** istenir. Süreç, bilgi kartları kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak Kudüs'ün İslam kültüründeki yansımalarına yönelik sanatsal ve kültürel eserleri incelemeleri ve bu eserlere ait özellikleri kaydetmeleri istenebilir **(OB5, OB9)**. Yapılan çalışmalar kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden Kudüs'te yaşamış peygamberler, Kudüs'te yaşanmış olaylar ya da Kudüs'ün peygamberler için önemi konularında araştırma yapmaları ve elde ettikleri bilgileri sunum, poster veya video şeklinde sunmaları istenebilir.

Öğrencilerden Kudüs'ün önemini ortaya koyan olaylar hakkında zaman çizelgesi, broşür veya grafik bilgi hazırlayıp kısa bilgiler vermeleri istenebilir.

Öğrencilerden Kudüs'ün bugünkü sorunlarını araştırarak konuyla ilgili bir makale yazmaları istenebilir.

Öğrencilerden örnek olay veya problem çözme yöntemlerini kullanarak Kudüs'le ilgili sorunları tasnif etmeleri ve bu sorunlara akıl yürütme yoluyla **(E3.6)** çözüm önerileri sunmaları istenebilir.

Öğrencilerden Kudüs'le ilgili yarım bırakılmış bir hikâyeyi tamamlamaları istenebilir.

Destekleme Öğrencilere Mescid-i Aksa sınırları içinde bulunan önemli yapıları gösteren bir görsel, video ya da grafik bilgi üzerinden yönlendirici sorular sorulabilir ve onlardan bu yapıların isimlerini söylemeleri istenebilir.

Öğrencilerin bilgi eksikliğini belirleyip tekrar çalışması yapmak için Kudüs'le ilgili kelime ilişkilendirme testi uygulanabilir.

Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrenciler için içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamındaki gerekli araç gereçler hazırlanır ve ortam uyarlamaları yapılır.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. ÜNİTE: PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA ÖNEMLİ BİR ŞAHSİYET: HZ. AİŞE

Bu ünite de Hz. Aişe'nin hayatı ve şahsiyetine dair bilgiler ortaya konularak onun Peygamber Efendimiz'in hayatındaki yerinin sentezlenmesi, Hz. Aişe'nin ilmî yönü ele alınarak onun kadınların eğitiminde üstlendiği rolün yorumlanması amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

**ALAN
BECERİLERİ** -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB2.14. Yorumlama, KB2.20. Sentezleme

EĞİLİMLER E3.3. Yaratıcılık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.2. İş Birliği

Değerler D15. Sevgi

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** -

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

PH.12.2.1. Hz. Aişe'nin Peygamber Efendimiz'in hayatındaki yerini sentezleyebilme

- Hz. Aişe'nin Peygamber Efendimiz'in hayatındaki yeri ile ilgili parçaları belirler.
- Hz. Aişe'nin Peygamber Efendimiz'in hayatındaki yeri ile ilgili parçalar arasında ilişki kurar.
- Hz. Aişe'nin Peygamber Efendimiz'in hayatındaki yeri ile ilgili parçaları birleştirerek özgün bir bütün oluşturur.

PH.12.2.2. Hz. Aişe'nin ilmî yönünü ve kadınların eğitimindeki rolünü yorumlayabilme

- Hz. Aişe'nin ilmî yönünü ve kadınların eğitimindeki rolünü inceler.
- Hz. Aişe'nin ilmî yönünü ve kadınların eğitimindeki rolünü bağlamından kopmadan dönüştürür.
- Hz. Aişe'nin ilmî yönünü ve kadınların eğitimindeki rolünü nesnel ve doğru bir şekilde yeniden ifade eder.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Hz. Aişe'nin Hayatı ve Şahsiyeti

Âlim Kadınların Öncüsü: Hz. Aişe

Genellemeler Hz. Aişe, İslam dünyasında ilmî yönüyle öne çıkmış en önemli isimlerden biridir.

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrenme çıktıları; açık uçlu sorular, doğru-yanlış ve boşluk doldurma soruları, kavram karikatürü, analitik dereceli puanlama anahtarı ve grup değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilere Hz. Aişe'nin hayatı ve şahsiyetiyle ilgili bir performans görevi verilebilir.

Öğretme öğrenme YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin Hz. Aişe'nin Hz. Ebu Bekir'in kızı olduğunu bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

- "Hz. Aişe kimdir?" sorusu sorularak öğrencilerin mevcut bilgileri yoklanır.
- Öğrencilere "Hz. Aişe'ye bir mesajla soru sorma imkânınız olsaydı ne yazardınız?" sorusu yöneltilir.
- Hz. Aişe'nin hayatından bir anekdot paylaşılır ve öğrencilerin, bu anekdottan Hz. Aişe'nin şahsiyeti hakkında çıkarımlarda bulunmaları istenir.

Köprü Kurma

Ashabın Hz. Aişe hakkındaki sözlerinden örnekler verilir ve öğrencilerin bu örneklerden yararlanarak Hz. Aişe'nin kişilik özellikleri hakkında fikir yürütmeleri sağlanır.

Öğretme öğrenme Uygulamaları

PH.12.2.1

Hız. Aişe'nin Peygamber Efendimiz'le evlenmesine kadar olan hayatı anlatılır. Hız. Aişe'nin Hız. Peygamber'le sevgi, anlayış ve saygı temeli üzerine inşa edilmiş olan evliliğine ve Peygamber Efendimiz ile Hız. Aişe arasındaki muhabbete **(D15.3)** değinilir. Hız. Peygamber'in eşi Hız. Aişe'ye gösterdiği ilgi ve yakınlıkla alakalı örneklerle yer verilir. Hız. Aişe'nin Hız. Peygamber'in vefatına kadar olan hayatı ele alınır. Hız. Peygamber'in hastalığı ve vefatı ele alınarak Hız. Aişe'nin bu süreçte üstlendiği sorumluluğa değinilir. Hız. Aişe'nin Hız. Peygamber'in vefatından sonraki hayatı ana hatlarıyla verilir. Hız. Aişe'nin hayatı ve şahsiyetine dair bilgiler açık uçlu sorular ile doğru-yanlış ve boşluk doldurma soruları kullanılarak değerlendirilebilir. Hız. Aişe'nin öne çıkan kişisel özellikleri örnekler üzerinden işlenir. Öğrencilerden, Hız. Aişe'nin hayatı ve şahsiyetine dair bilgiler arasında ilişki kurarak Hız. Aişe'nin Peygamber Efendimiz'in hayatındaki yerini bütün yönleriyle ifade eden bir çıkarımda bulunmaları istenir. Öğrencilere bu konuyla ilgili kısa bir hikâye yazma görevi verilebilir. Biçimlendirici değerlendirme yapmak için kavram karikatürleri kullanılabilir.

PH.12.2.2

Hız. Aişe'nin ilmî yönü ele alınır ve onun bu yönünü besleyen kişisel özellikleri belirtilir. Fıkıh, hadis ve tefsir alanlarındaki yetkinliği ortaya konur ve ilgilenmiş olduğu diğer ilim dallarına değinilir. Hız. Aişe'nin yürüttüğü ilmî faaliyetler kapsamında Hız. Peygamber'in ilme ve kadınların eğitimine verdiği önem işlenir. Hız. Aişe'nin Peygamber Efendimiz'in vefatından sonraki ilmî faaliyetleri ve kadınların eğitimi konusundaki çabaları ele alınır. Öğrencilerden Hız. Aişe'nin kadınların eğitimindeki rolünü, sağladığı katkılar bağlamında ele alıp kendi cümleleriyle ifade etmeleri istenir. Değerlendirme yapılırken yumruktan beşe tekniği kullanılabilir. Öğrencilerden performans görevi olarak iş birlikli çalışma yöntemiyle **(SDB2.2)** Hız. Aişe'nin hadis ilmindeki rolü ve önemini araştırmaları **(OB1)** ve ulaştıkları bilgileri içeren bir sunum hazırlamaları istenebilir. Yapılan çalışmalar; grup değerlendirme formu ve içinde içerik, düzen, zaman yönetimi, özgünlük ve amaca uygunluk ölçütleri bulunan analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Öğrencilerden Hız. Aişe'nin hayatından esinlenerek bir hikâye yazmaları istenebilir. Yazılan hikâyelerin sınıf ortamında okunması veya dramatize edilmesi sağlanabilir.

Öğrencilerden grup çalışması yaparak Hız. Aişe'nin kişilik özelliklerine, şahit olduğu olaylara, uzmanlaştığı ilim dallarına dair bilgilerin yer aldığı bir sunum hazırlamaları ve bu sunumu arkadaşlarıyla paylaşmaları istenebilir.

Öğrencilerin genel ağ ya da kütüphane üzerinden eriştikleri bilgileri kullanarak Hız. Aişe'nin ilmî yönünü anlatan bir zihin haritası hazırlamaları veya bir makale yazmaları **(E3.3)** istenebilir.

Öğrencilerden Hız. Aişe'nin hadis kaynağı olarak güvenilirliği, rivayet ettiği hadislerin önemi veya bu hadislerin günümüzdeki yansımaları hakkında araştırma yapmaları ve ulaştıkları bilgileri kaydetmeleri istenebilir.

Destekleme Hz. Aişe'nin hayat hikâyesini anlatan bir okuma parçası verilir. Öğrencilerden bu hayat hikâyesindeki önemli olayları kronolojik olarak sıralamaları istenebilir.

Öğrencilere Hz. Aişe'nin hayatından örnekler içeren bir sunum izletilip konu görsel ve işitsel olarak desteklenebilir.

Öğrencilerden gruplar oluşturarak iş birlikli çalışma yöntemiyle Hz. Aişe hakkında bir broşür hazırlamaları istenebilir.

Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrenciler için içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamındaki gerekli araç gereçler hazırlanır ve ortam uyarlamaları yapılır.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. ÜNİTE: PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA ÖNEMLİ BİR HADİSE: VEDA HACCI

Bu ünite de Veda Haccı'nın Müslümanlar ve İslam tarihi için önemini çözümlenmesi ve Peygamberimizin bu hac esnasında irat ettiği Veda Hutbesi'nin taşıdığı evrensel mesajların özetlenmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 22

**ALAN
BECERİLERİ** -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB2.3. Özetleme, KB2.4. Çözümleme

EĞİLİMLER E3.7. Sistematiik Olma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler D8. Mahremiyet, D11. Özgürlük

Okuryazarlık Becerileri OB6. Vatandaşlık Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** TAB2.2. Anlam Oluşturma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

PH.12.3.1. Veda Haccı'nın önemini çözümleyebilme

- Veda Haccı'nın önemine ilişkin unsurları belirler.*
- Veda Haccı'nın önemine ilişkin unsurlar arasındaki ilişkileri belirler.*

PH.12.3.2. Veda Hutbesi'ndeki evrensel mesajları özetleyebilme

- Veda Hutbesi'ndeki evrensel mesajlarla ilgili çözümleme yapar.*
- Veda Hutbesi'ndeki evrensel mesajlarla ilgili sınıflandırma yapar.*
- Veda Hutbesi'ndeki evrensel mesajları yorumlar.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Veda Haccı

Tüm İnsanlığa Mesaj: Veda Hutbesi

Genellemeler

Hz. Peygamber, Veda Hutbesi'nde ümmetine Kur'an ve sünneti emanet bırakmıştır.

ÖĞRENME

KANITLARI

Öğrenme çıktıları; çıkış kartları, anlam çözümleme tablosu ve analitik dereceli puanlama anahtarı kullanılarak değerlendirilebilir.

(ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrencilere Veda Hutbesi'yle ilgili bir performans görevi verilebilir.

Öğretme öğrenme YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin haccın İslam'ın temel ibadetlerinden biri olduğunu bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

- Öğrencilere Hz. Peygamber'in Veda Hutbesi'nde "Ey insanlar!" şeklinde seslenerek hitabını sadece Müslümanlarla sınırlı tutmamasının nedenleriyle ilgili görüşleri sorulur.
- Veda Hutbesi'nin niçin bu isimle anıldığına dair öğrencilerin yorum yapmaları istenir.

Köprü Kurma

Günümüzde geçerli ahlaki ilkeler ile Hz. Peygamber'in Veda Hutbesi'nde verdiği mesajlar arasında bağ kurulur.

Öğretme öğrenme Uygulamaları

PH.12.3.1

Haccın farz kılınması ve Müslümanların Hz. Ebu Bekir emriğinde yaptığı ilk hac ibadeti ele alınır. Hz. Peygamber liderliğinde eda edilen hac için yapılan hazırlıklar, bu hacca iştirak edenler ve bu haccın merhaleleri işlenir. Hac ibadetinin önemine değinilir. Bu kapsamda konu din kültürü ve ahlak bilgisi dersi ile ilişkilendirilir. Bu haccın "Veda Haccı" olarak isimlendirilmesinin sebeplerine ve Hz. Peygamber'in Veda Haccı sırasında irat ettiği hutbelerin önemine değinilir. Veda Haccı'nın Hz. Peygamber'in ilk ve son haccı olması ile Hz. Peygamber'in burada hac ibadetini öğretip evrensel nitelikli nasihatlerde bulunması arasındaki ilişki belirtilerek Veda Haccı'nın önemi ortaya konur. Biçimlendirici değerlendirme yapmak için çıkış kartları kullanılabilir.

PH.12.3.2

Hz. Peygamber'in Veda Haccı esnasında hutbelerini nerelerde ve nasıl irat ettiği ele alınır. Hutbelerde dikkat çekilen konulara değinilir. Bu hutbelerin güvenilir kaynaklardaki rivayetlerden derlenen ve Veda Hutbesi olarak nitelendirilen metni verilir. Hz. Peygamber'in Veda Hutbesi'ndeki ifadelerinden çıkarılan evrensel mesajlar çözümlenerek listelenir. Öğrencilerden bu mesajları bireysel ve toplumsal olmak üzere sınıflandırmaları istenir. Bu sınıflandırmanın anlam çözümü tablosu üzerinde gösterilmesi istenebilir. Hz. Peygamber'in Veda Hutbesi'ndeki evrensel mesajları arasında yer alan can ve mal dokunulmazlığıyla (D8.4, D11.3) ilgili mesajı üzerinden hak ve özgürlüklerden yararlanılırken diğer insanların kişisel haklarına riayet etmenin gerekliliği vurgulanır (SDB3.3, OB6). Öğrencilerden Veda Hutbesi'ndeki evrensel mesajların günümüze etkilerini yorumlamaları istenir. Yapılan yorumlar köşeleme tekniğiyle değerlendirilebilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak Veda Hutbesi'ndeki evrensel mesajların ele alınacağı bir konferans için konuşma metni yazmaları istenebilir. Yapılan çalışmalar; içinde içerik, özgünlük, çözümlenme, yorumlama, dil ve anlatım ölçütleri bulunan analitik dereceli puanlama anahtarı kullanılarak değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Öğrencilerden sistemli ve gayretli bir şekilde çalışarak (E3.7) Hz. Peygamber'in Veda Haccı sırasında konakladığı ve ziyaret ettiği mekânların bir krokisini hazırlamaları istenebilir.

Veda Hutbesi, istekli öğrenciler tarafından etkili hitabet yöntemlerine uygun şekilde seslendirilebilir.

Öğrencilerden Veda Hutbesi'ni okuyarak veya dinleyerek hutbenin ana fikirlerini ve temel prensiplerini belirlemeleri istenebilir.

Destekleme

Veda Haccı ve Veda Hutbesi konuları etkileşimli dijital araçlardan yararlanılarak özet bilgiler ve konu tekrarları hâlinde sunulabilir ve öğrencilerin bilgilerini test etmelerine yönelik soru ve etkinlikler hazırlanabilir.

Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrenciler için içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamındaki gerekli araç gereçler hazırlanır ve ortam uyarlamaları yapılır.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. ÜNİTE: PEYGAMBERİMİZİN HAYATINDA BİR DÖNÜM NOKTASI: UHUD SAVAŞI

Bu ünite de Uhud Savaşında yaşanan olayların duygusal boyutlarıyla birlikte ele alınarak yapılandırılması amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 6

**ALAN
BECERİLERİ** -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB2.13. Yapılandırma

EĞİLİMLER E2.1. Empati, E3.9. Şüphe Duyma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB3.3. Sorumlu Karar Verme

Değerler D12. Sabır

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türk Dili ve Edebiyatı

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** TAB4.3. Kural Uygulama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

PH.12.4.1. Uhud Savaşı'nda yaşanan süreci yapılandırabilme

- Uhud Savaşı'nın seyrini inceleyerek nedensel ilişkiler ortaya koyar.
- Uhud Savaşı'ndaki olaylarla kendi öz bilgisi ile elde ettiği ilişkilere dayalı unsurlardan uyumlu bir bütün ortaya koyar.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Okçular Tepesi
Uhud Şehitleri

Genellemeler Uhud Savaşı, Müslümanlar için ibret niteliği taşıyan bir tecrübedir.

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrenme çıktıları; doğru-yanlış, eşleştirme ve boşluk doldurma soruları, bütüncül dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilere Uhud Savaşıyla ilgili bir performans görevi verilebilir.

Öğretme öğrenme YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin Uhud Savaşı'nın Hz. Peygamber Dönemi'ndeki savaşıardan biri olduğunu bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

- Öğrencilerden Uhud kelimesinin kendilerine neleri çağrıştırdığını söylemeleri istenir.
- Öğrencilere Uhud Savaşı'nın gerçekleştiği bölgenin krokisi üzerinde İslam ordusunun konuşlandığı yer gösterilir ve öğrencilerden bu mevzilenmeyi sorgulayarak bunun sebepleri hakkında tahminde bulunmaları **(OB4)** istenir.
- Öğrencilerden Uhud Savaşı ile ilgili ne bilmek istediklerini bir cümleyle ifade etmeleri istenir.

Köprü Kurma

Öğrencilerden günümüzdeki savaşların sonuçlarını düşünerek Uhud Savaşı'nda şehit olan sahabilerin yakınları ile empati **(E2.1)** kurmaları ve duygularını paylaşmaları istenerek geçmişle günümüz arasında bağ kurulur.

Öğretme öğrenme Uygulamaları

PH.12.4.1

Mekkeli müşriklerin Uhud Savaşı için yaptıkları hazırlıklar, sebepleriyle birlikte ele alınır. Hz. Peygamber'in savaş stratejisi konusunda ashabıyla yaptığı istişare, savaştan önce İslam ordusunda yaşanan gelişmelerin sebepleri ve Hz. Peygamber'in savaş öncesindeki talimatları açıklanır. Müslümanların üstünlüğüyle başlayan savaşın bir süre sonra seyir değiştirmesi, nedenleriyle birlikte incelenir. Savaşın Müslümanlar açısından çetin geçen safhası ayrıntılı olarak ele alınır. Bu sırada ashabın Hz. Peygamber'in etrafında kenetlendiğine ve sabırla direndiğine (D12.3) vurgu yapılır. Savaşın sona ermesi ve şehitlerin defnedilmesi örnekler verilerek ele alınır. Öğrencilerden, Uhud Savaşı'nı bütüncül bir bakış açısı ve açık fikirlilikle değerlendirdikten (SDB3.3) sonra bu savaştan çıkardıkları dersleri kendi cümleleriyle ifade etmeleri istenir. Bu konuyla ilgili bir şiir yazmaları istenebilir. Ölçme ve değerlendirme sürecinde doğru-yanlış, eşleştirme ve boşluk doldurma soruları kullanılabilir.

Öğrencilerden performans görevi olarak Uhud şehitlerine hitaben bir şiir ya da mektup yazmaları istenebilir. Bu kapsamda konu Türk dili ve edebiyatı ile ilişkilendirilir. Yapılan çalışmalar; içinde ilişki kurma, konuya uygunluk, özgünlük, dil ve anlatım ölçütleri bulunan bütüncül dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden, grup çalışması yaparak Uhud Savaşı'nın planını gösteren bir maket hazırlamaları istenebilir. Bu maket üzerinden "Ayneyn Tepesi'ne yerleştirilen okçular, savaşın seyrini etkileyecek kadar stratejik bir öneme sahip miydi?" sorusuna cevap aranırken her aşamada öğrencilere dönütler verilerek Uhud Savaşı'nın ayrıntılı bir şekilde tetkik edilmesi sağlanabilir (E3.9).

Öğrencilerden, RAFT tekniğini kullanarak Uhud şehitleri veya Ayneyn Tepesi'ndeki okçularla ilgili bir hikâye yazmaları istenebilir.

Destekleme Uhud Savaşı konusu, bilgisayar destekli öğretim aracılığıyla öğrencinin öğrenme hızına göre görsel ve işitsel uyarıcılarla desteklenerek işlenebilir.

Öğrencilerden Uhud şehitleriyle ilgili bilgi kartları hazırlamaları istenebilir.

Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrenciler için içerik, süreç, ürün ve öğrenme ortamındaki gerekli araç gereçler hazırlanır ve ortam uyarlamaları yapılır.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

EK-1

GRUP DEĞERLENDİRME FORMU				
<p>Bu form, grup arkadaşlarınızla yaptığınız ..... görevini değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Yaptığınız çalışmayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.</p>				
Ölçütler	Başarı Düzeyi			
	Hiçbir Zaman (1)	Ara Sıra (2)	Çoğu Zaman (3)	Her Zaman (4)
1. Grup üyeleri birbirleriyle yardımlaştı.				
2. Grubun ihtiyaçlarına göre sorumluluklar paylaşıldı.				
3. Grup üyeleri birbirlerinin fikirlerini dinledi.				
4. Grup üyeleri görev ve sorumluluklarını yerine getirirken kararlı davrandı.				
5. Diğer grupların çalışmalarının olumlu ve güzel yanları takdir edildi.				
Diğer Görüşler:				

